1HF
80

BUDAPESTI KIR. GYÓGYSZÉR
1944 JUN 6

229

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

M. MUNKÁSMOZGALMI INTÉZET

1944. JÚNIUS 7. — IV. ÉVFOLYAM 23. SZÁM
BUDAPEST

ÁRA:
40
FILLÉR

Tűz a szovjet rohamcsapatokra

Sziriában a franciák ölik

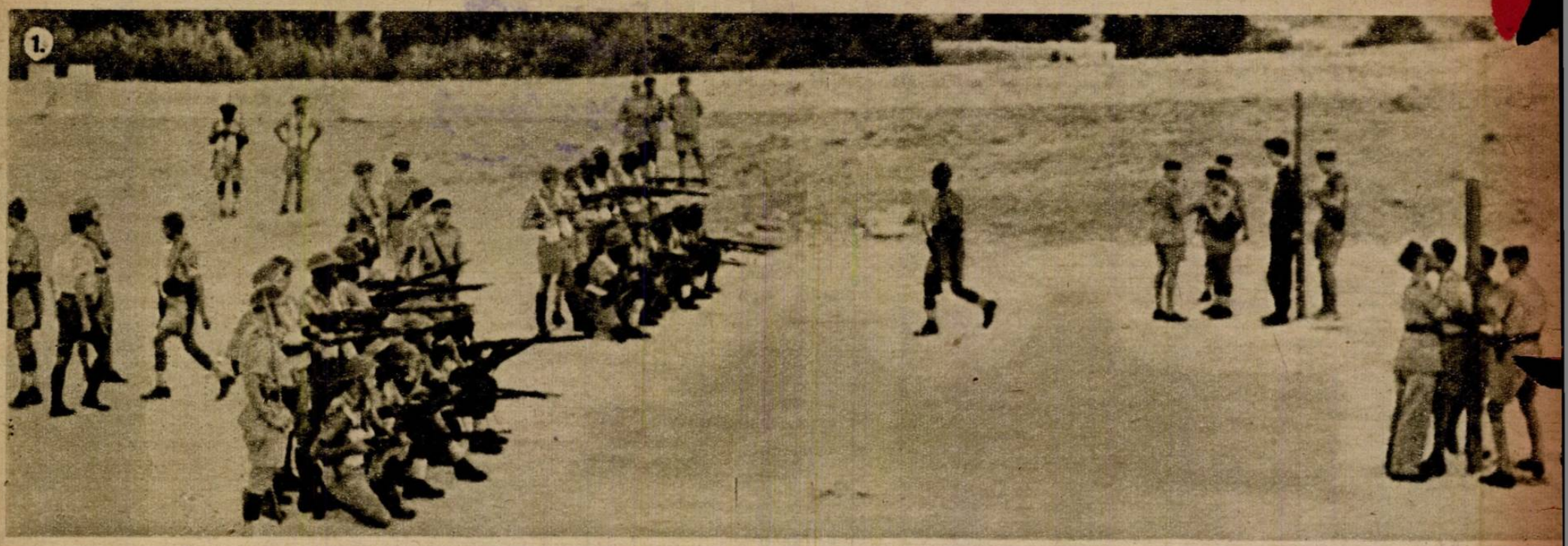

1. A vészbíróság által halálraitélt két franciát kikötik. Képünk jobbsarkában a védőnek kirendelt francia tiszt csókkal búcsúzik el a halálraitélt katonától. A másik halálraitélt előtt a francia ügyész éppen cigarettára gyújt

2. Forró a levegő Sziriában már a korareggeli órákban is. A jobboldali halálraitéltnek bekötözték a szemét, társa azonban visszautasította a szörnyű halált elrejtő kendőt. A védő átmegy a halállal nyíltan szembenéző elítélthez, hogy elbúcsúzzék tőle

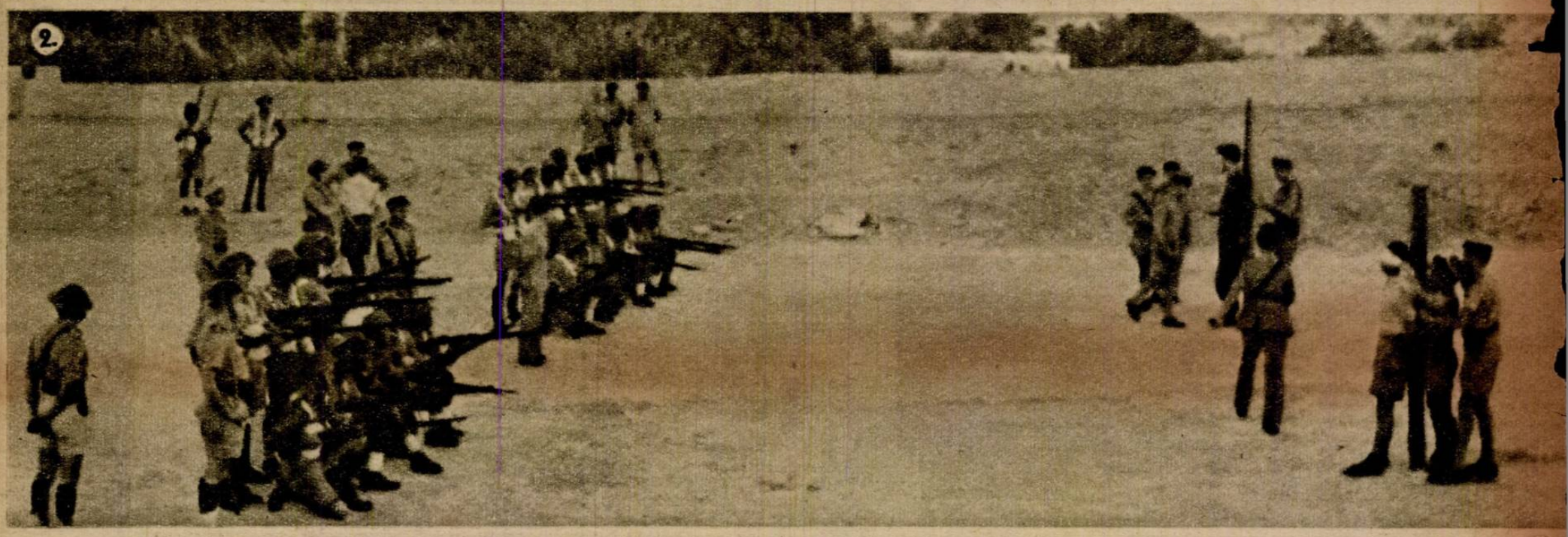

3. Tűz..! A kémkivégző osztag parancsnoka lerántja a kardot s hat méter távolságról eldördül a sortűz, az áldozatok szívének irányított fegyverekből. A kép felvételének pillanatában már eldördültek a lövések. A kivégzésre rendelt katonák közül egyik sem tudja, hogy melyikük fegyverében van éles töltés, vagy vaktöltés, mert a töltött fegyvert kapják kézhez a kivégzés előtt

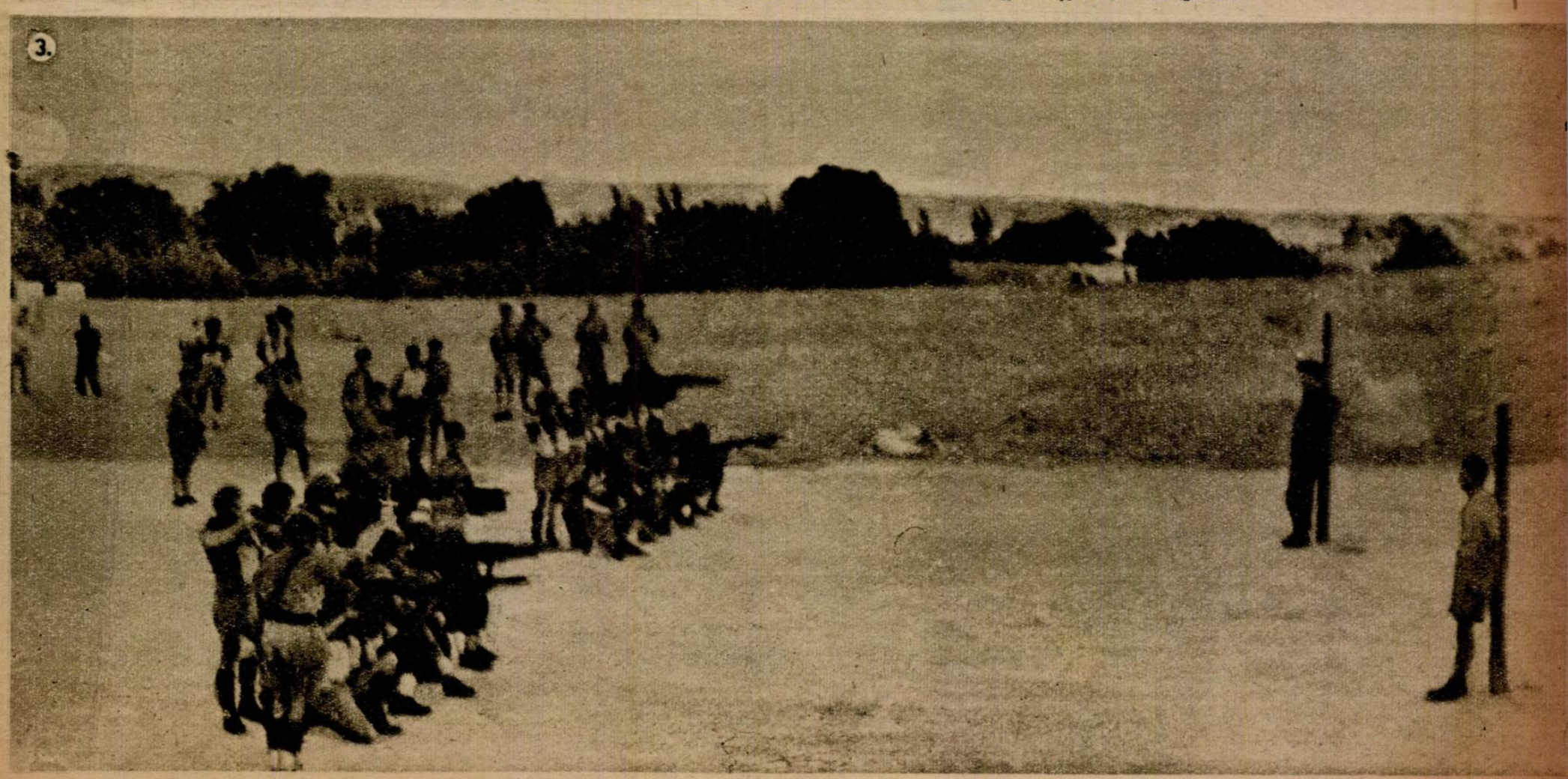

a Franciákat

Páratlanul szenzációs képriport a De Gaulle tábornok irányzatának ellenálló francia katonák kivégzéséről. Sziriában éppen úgy, mint Északafrikában egymásután hajtják végre azokat az ítéleteket, amelyek De Gaulle tábornok vészbiróságához kerülnek, elintézni azokat a franciákat, akik hazájukhoz és nemzetükhöz hűek maradtak ugyan, de népük jövendőjét nem az angolszászok és a szovjet győzelmében látták biztositottnak. A halálraitélt katonák és polgári személyek legnagyobb része nem vett részt aktiv politikai cselekedetekben De Gaulle emigráns kormánya ellen, de multjuk egyoldalú megvizsgálása és semleges viselkedésük elegendő volt a kivégzésükhöz. Egy amerikai folyóirat, a Life közölte két sziriai francia agyonlövetéséről ezeket a képeket, amelyeket most bemutatunk a Magyar Futár olvasóközönségének, bizonyitani, hogy a demokráciák uralmi törekvéséről csak az újságpapir türi el a zengő dicséreteket s nem az élet kegyetlen valósága!...

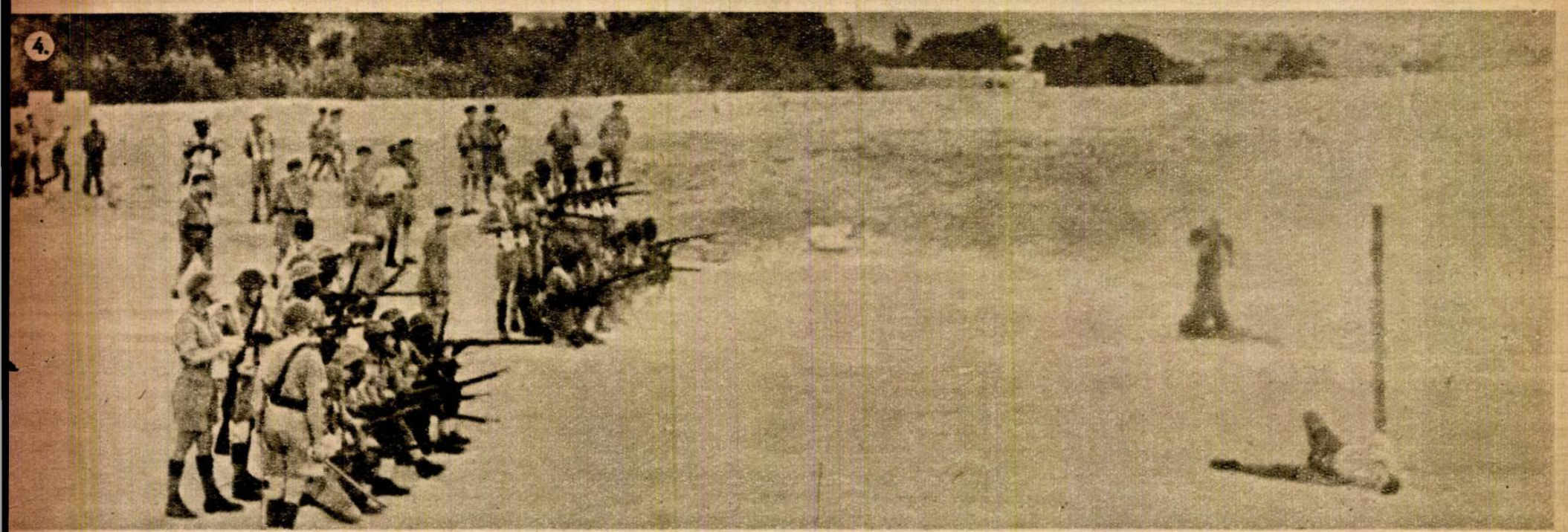

4. A kép előterében fekvő kivégzettet leszakitották a golyók a cölöpről, a másik kivégzett franciát szorosan tartja a kötél, de a cölöp felső részét letörték a golyók. A kivégző katonák megdermedve nézik áldozataikat. A két kivégző osztag között álló tiszt elővette revolverét, mert az ő feladata, a kivégzett embereknek megadni a kegyelemlövést abban az esetben, ha a sortüz után még élnének

5. A kivonult osztagok elvonulnak a vesztőhelyről. A két francia orvos megvizsgálja a holttesteket. Csak kivánesi katonatisztek tartózkodhattak a vesztőhely közelében, polgári személy egy sincs a halottakat megbámulók csoportjában

6. Az orvosi vizsgálat után pirossapkás bennszülött katonák előállanak az egyszerű gyalulatlan deszkakoporsókkal. A koporsóra csak ceruzával irják fel az áldozat nevét s teherkocsi elszállitja a hullákat ismeretlen helyre. A politikai bosszú véres szinjátéka véget ért, de holnap már új felvonás kezdődik a nagy francia tragédiában...

TARNOPOLBA INDULT EL...

(Buza Gábor hdp. őrm. felvételei)

Az utóbbi hónapokban Tarnopol neve csaknem minden hadijelentésben szerepelt. A galiciai várost földrajzi helyzete a szovjet utánpótlás kulcspontjává s ezzel a tengelyrepülők gyakori célterületévé tette. A magyar JU 88-as kötelékek több ízben megmutatták már Tarnopolnak, hogy a bombázás terén is kiváló tapasztalatokkal rendelkeznek, bár a bolsevisták a városban és közvetlen környékén a légvédelmi ütegállások és vadász-repülőterek tömegét telepítették, hogy a katonailag létkérdést jelentő területet megvédhessék. Az elhárító fegyverekkel megtűzdelt területre bemerészkedni nem kis dolog, mert föléje érve a légvédelem hátborzongatóan pazar tűzijátéka fogadja a támadókat s még fel sem ocsudtak a látvány lenyűgöző hatása alól, máris vadászgépek tömzsi teste zsongja körül a gépeket. S ekkor kezdődik az igezi tánc: vadászrohamok és légvédelmi tűz alatt végrehajtani a zuhanótámadást! A helyzet pillanatonkint változik, tétovázásra nincs idő, kis tévedések gépek és emberek pusztulását követelik.

Ritka eseményről számol be képsorozatunk. Két légigyőzelmet aratni egy nap alatt, nem bombázónak, de vadásznak is szép teljesítmény, Mikó hadapródőrmester gépe pedig kétszer is győztesen került haza Tarnopol légteréből. Ezzel tanújelét adta a fajtánkban rejlő fölényes repülőkészségnek, tudásnak s nem utolsó sorban személyes bátorságának!

1. Az a gép, amelyek ellenlelét hama[illegible]ob észreveszi, a harcot már fél légigyőzelemmel kezdi m[illegible] Mikó hadapród már messze a cél előtt, vadászgépek [illegible]zeledésére figyelmeztet! pilótáját

2. Harcra készen várnak az összes tűzfegyverek! Nehéz dolog lesz a vadásznak most már a bombázó közelébe férkőzni

3. Itt már nem lehet baj, a nevető arcok mást mutatnak..! »Jó! van Morcius! Ezt szépen csináltad!« — gratulál Windauer hadnagy a vadász lelövése után Mikó hadapródnak

↑4. Tarnopolba indult el s két légigyőzelemmel tért vissza...

5. Most azonban felszabadultan mosolyog, feledve mindent a bajtársi körben

6. Így dolgoznak a magyar bombázók. A felderítők fényképei bizonyítják, hogy a földi zavarótűz és a vadászok támadása ellenére is megoldották feladatukat a magyar zuhanóbombázók... Lángolnak a tarnopoli hadicélok! ←

7. Jól végzett munka után ő[illegible] a pihenés. De előbb a két légi győzelmet jelentő csíkot kell a gépre ragasztani... →

HÉTRŐL HÉTRE

Vitéz Imrédy Béla

pályafutásáról, a német birodalom vezető lapja, a Völkischer Beobachter, a német nemzetiszocialista párt hivatalos orgánuma, hatalmas vezércikket írt, amelyben kifejezte nézetét és állásfoglalását a nagy magyar államférfi egyéniségéről és munkásságáról. Ebből a külpolitikai szempontokból is fontos megnyilatkozásból idézzük a következő részleteket: „Imrédy a mai Magyarországnak olyan férfiúja, aki határozott egyéniségével attól a naptól kezdve, amikor először lépett a nagy nyilvánosság elé, magára vonta a figyelmet. A Sztójay-kormányba való belépése most szükségszerű kiegészítést jelent, egy eddig ki nem mondott általános óhaj teljesülését, erősíti a kormány tekintélyét és növeli erejét. Imrédy most mint gazdasági szakember lépett be Sztójay kormányába. Nagy látókörétől és szakértelmétől egész munkát várnak, melyre Magyarországnak ebben az órában, amikor gazdasági életét új alapokra kell helyezni és a legmagasabbra fokozni, sürgős szüksége van...“ „Gömbös Gyula, Magyarország nagy államférfia 1932-ben megalakította kormányát s Imrédyt hívta meg pénzügyminiszternek. Az államháztartás erélyes megszervezése és összefogása és a parasztság adósságmentesítésének megkezdése az első úttörő teljesítménye. Később belenyúl a zsidó szeszkartell dzsungelébe, ezzel azonban a zsidóságot ellenségévé teszi...“ „1938-ban tárcanélküli miniszter lett és előkészíti az úgynevezett „győri programot“, mely az első nagy magyar hadfelszerelési program. A kormányzónak a megszállt területekre való bevonulása után Imrédy megalakítja második kormányát. Ezzel kitör a heves harc személye és eszméi körül, amelyek németországi utazása alkalmával értek meg és Magyarország megújítását tűzik ki célul. A zsidótörvény beterjesztésével maga ellen hívja ki a zsidókat, a választási és földreform bejelentésével pedig a kiváltságos osztályokat. A zsidó nagytőke és a feudális nagybirtok kezet nyujt egymásnak a befolyásuk alatt álló sajtó csaholása mellett. Imrédyt forradalmi eszmékkel vádolják, amelyek az állam és a „társadalom“ alapjait veszélyeztetik. Miután a gyűlölt ember ellen le nem tagadható külpolitikai sikere miatt másképpen nem járhatnak el, a régi, bevált módszerhez, személyének megrágalmazásához nyulnak és azt híresztelik róla, hogy a zsidótörvény beterjesztőjének magának is zsidó ősei vannak. Ebből természetesen egy szó sem igaz, elég volt azonban bukásához.“ „Megalakítja a magyar megújulás pártját. Imrédy kitart elvei és hűsége mellett a német harc- és sorstárshoz. Előrehaladott évei ellenére harctérre vonul, ahol fia is szolgálatot teljesít, majd visszatérése után, 1943 decemberében ünnepi beszédben ezeket jelenti ki: — Mi hiszünk ennek az óriási háborúnak az értelmében és igazi céljában, a saját törvényeik és szokásaik szerint szabadon élő népek jövőjében, hiszünk abban a nagy törvényben, mely a népek értékét becsületük és hűségük szerint méri!...“ A nagynémet birodalom vezető lapjának méltatásához csak annyit jegyzünk meg, hogy egy tiszta, nemes, áldozatos és mindenek fölött magyar élet Imrédy Béláé és életének nagy példájához nem érhet fel a feneketlen irígység, a buta egyéni önzés és a politikai senkik féltékenykedésének rágalomhadjárata! Imrédy Béla híveinek pedig joguk van ahhoz, hogy a gyáva suttogó propagandát személyi kiállással elhallgattassák, — a jobb magyar jövendő érdekében!...

A szárnyas banditák

bemutatkoztak Budapest után a magyar vidéknek is: Miskolc, Szolnok, Szeged, Nagyvárad kórházain s minden hadicélponttól messzire eső polgári hajlékain ott tátonganak a bombatörte rések, s az ezerkilós légi aknák elfújtak nyomtalanul néhány földszintes házat is, melyekben eddig a békesség és tisztes szegénység lakott... Minden emberi részvét és sajnálat a megpróbált városok felé fordul, de a jogos bosszú érzése is felhorgad a szívben azokkal szemben, akik az állati düh és őrjöngő pusztítási szenvedély démonától űzve ezt a gaztettet elkövették. Nem dönti el a háború sorsát, hogy Váradon néhány ház romokba hull, vagy Miskolcon egy vásárcsarnokot széjjeldönt az égből hulló bomba. Nem a hadi érdek követelte ezt a terrortámadást se, épp úgy, mint az eddigieket, de diktálta a jóllakott nagy rablók dölyfe, s az az ámokfutó lelkület, amely, — ha a győzelmet nem is reméli már, — legalább sírást, borzalmat, s rettegtető emléket akar hagyni maga után a világon! Hát ez se sikerül... Elfelejtették, hogy a mi városainkon rajta nehezült már a századok súlyos balkeze, hogy bennünket gyújtogatott már a tatár, s lángoltak kereken az ég alatt magyar falvak, amelyeknek rőt fényénél még keserűbb haraggal csatázott életéért a magyar. Nekünk nem új a szenvedés és azokban a városokban, ahol most a levegő banditái romboltak, szinte egyetlen ház se régibb száz esztendősnél... Ami korábban volt: templom, műemlék, az emberi kultúra fénylő bizonysága, azt megemésztette a háborúk tűzvésze, de mindent újjáépítettünk. Az ősiség nem varázsát a nemzetnek a monumentális történelem felé vezető útja mellett sírba temetkezett nemzedékek adták friss malterszagú falaknak, de az új kövek között az örökkévaló magyar járt! Éltünk mi már pusztaságban akkor is, amikor a gőgös Amerikát, a gyilkolási prémiummal országunk fölé küldött gengszterek hazáját nem rajzolták még a térképekre, s akkor is szabadságunkért és az európai kulturáért váltunk hajléktalanokká! Most is újjáépítjük majd a szétontott hajlékokat, de megjegyezzük azok nevét, akik erre a földre megint elhozták a romlást, tüzet és halált s keserű bizonyossággal, makacsul és forrón hiszünk abban, hogy egy napon majd megszámadoltatjuk őket hitványságukért és feloldhatatlan bűnükért!

A halálfejesek,

a keleti arcvonal harcokban keményedett szívű és tisztult látású bajtársai programot szabtak maguk elé. Parancsot, amely azt mondja: az egycélú, egyszándékú magyarok becsüljék egymást, mint ahogy becsüli a katona is a másikat, aki tán más-színű mundérban, de ugyanazzal az ellenséggel szemben, ugyanazért a győzelemért veti az élet és halál csatákban perdülő kockájára életét. Igen, a harc órájában, a nagy próbák önfeláldozást követelő törvénye előtt megszűnik minden finom különbség, minden árnyalat, minden ellentéte a hétköznapoknak. Csak bajtárs van, csak szövetséges, s csak ellenség, akit le kell verni, és, — majd ha a csaták tüze lelohad, — ha az utolsó ágyú csöve is kihűlt, akkor aztán a diadalmas fegyverre pihenni dőlve, meg lehet vitatni az elvi különbségeket... Milyen természetes igazság ez s mégis, pirulva kell leírni: nem győzik elégszer elmondani azok, akik ebben az országban ma a dolgok sorrendi fontosságában első helyre állítják a magyar és európai ügy fegyveres győzelmét, idebent, a határok között pedig alárendelését minden érdeknek ez alá az egyetlen cél alá... Elszomorító látvány, hogy az elsőszülöttségi vita lármájában milyen dühös szenvedéllyel marják pártok és frakciók egymás becsületét, s hogy nyúlnak a fullánkos rágalom eszközéhez is, ha már egyéb érvet nem találnak, vagy nem tudnak elméjükből kicsiholni! A halálfejesek azt a parancsot követik, hogy a jobboldalon senkiről rosszat nem mondanak, de milyen nagy megerőltetésébe kerülne egyeseknek ezt az egyszerű törvényt magukra is kötelezőnek elismerni! A zsidó betegség átkozott örökségé ez, s ennek kell véget vetni, ha másképp nem megy, hát úgy, mint a középkorban, amikor tüzes vassal égették ki az eves sebet... Bombák hullanak városainkra; magyarok halnak meg itthon és a fegyveres arcvonal halhatatlan hősöket avató küzdelmeiben! Akik itthon vannak, nem lehetnek annyira alacsony lelkűek, annyira méltatlanok a komor és nagyszerű időhöz, hogy nyelvüket köszörülik, rágalmakat suttognak, hazugságokat adnak kézről-kézre, mint a tegnap hivatásos rágcsálói, akik ma, — sárga csillaggal a mellükön is, — ravasz mosollyal hallgatják a vad sutyorgást és elégedetten mondhatják: tanítványaik akadtak!

Visszataszítóbb

képet keveset készítettek még a sok meglepetést szerző öt háborús esztendő alatt, mint amilyet a Magyar Futár olvasói láthatnak a lap mostani számában Bernát hercegről, a földetlen holland trónörökösnő férjéről. A hosszútermetű királyi vő éppen egy angol pilótatiszt mellére tűzi fel az Orániai-ház legmagasabb kitüntetését, azért az eredményes munkáért, amelyet a Hollandia elleni terrortámadások alatt végzett, s különösen, mert Hága lakónegyedeiben segített az alapos rombolásban... Holland asszonyokat gyilkolt a Royal Air Force katonája, holland házakat döntött romokba, holland kezek munkáját semmisítette meg, s a bárgyún mosolygó herceg ezért akasztja mellére a rendjelet! A háború mindent fonákjára fordító boszorkánytánca se teszi még csak felfoghatóvá se ép erkölcsi érzékű ember számára a cinizmusnak ezt a homlokon sujtó mértékét. A pénzzel megfizetett árulók, a hazájuk ellen foglalkozásszerűen törő beteg lelkek tettek már ehhez hasonlót, de királyok nem igen szoktak vállakozni ilyesmire, amíg úgy érzik: valami kis reményük van megkapaszkodni trónjuk kárpitjában s szükségük van „hű alattvalóik“ rokonszenvére. Bernát herceg mozdulata, mellyel az angol terrorkapitány mellére akasztja az érdemrendet, sok mindenről beszél! Többek között arról, hogy Vilma anyakirálynő és testes leánya, Julianna, kevésre becsülik az uralomra való visszatérésük esélyét és hajlandók a perfidül ügyes angol propagandának apró szolgálatokat is tenni, csak hogy megnyerjék gyámjaik kegyét s a jóindulattal együtt a gondtalan megélhetést biztosító tartásdíjat... Ugyanebből a gondolatból fakadt Umberto elhatározása is, hogy alázatos sürgönyben kérje Churchillt: eszébe se jusson kímélni az olasz városokat és falvakat, ha a siker érdeke esetleg a földdel egyenlővé tételüket kívánná. Az árulásban oly fáradhatatlanul szorgos Savoyai-ház most az egyszer, változatosság kedvéért, saját népét árulja el, mert azt hiszi, hogy az angolszászoknak adott erkölcsi menlevél ellenértékeképen biztosítékot kaphat az itáliai bolsevistákkal szemben hatalmának visszaszerzésére. Utálattal fordul el a tisztességes ember ettől a becstelen alkutól!

ZALAEGERSZEG HŐSI EMLÉKÜNNEPE

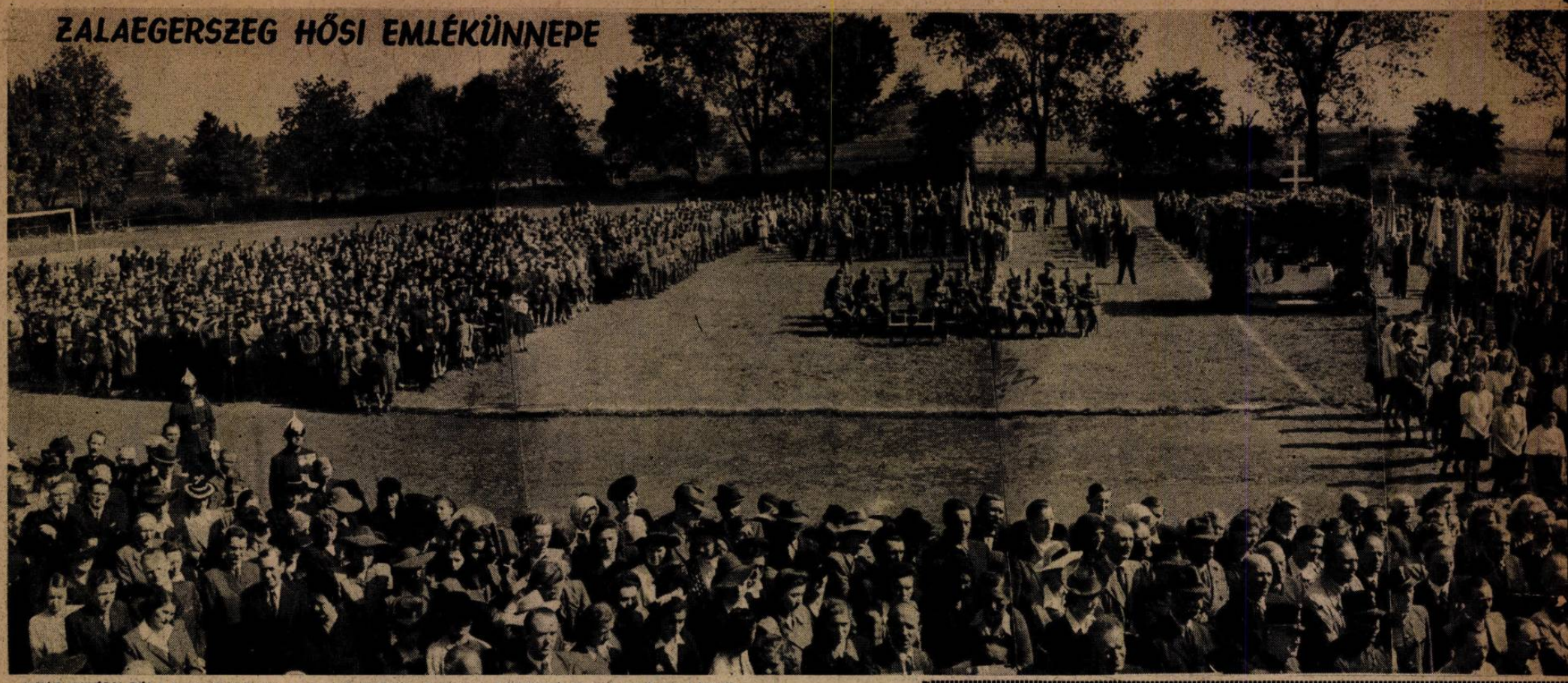

VITÉZ IMRÉDY BÉLA beszédét hallgatja az ünneplő közönség. A képen a megjelenteknek csak egyik része látszik

MAGYAR KÖNYVNAPOK

Az első zsidótlan, valóban magyar könyvnapokon a közönség érdeklődéssel kereste fel a budapesti utcán felállított sátrakat

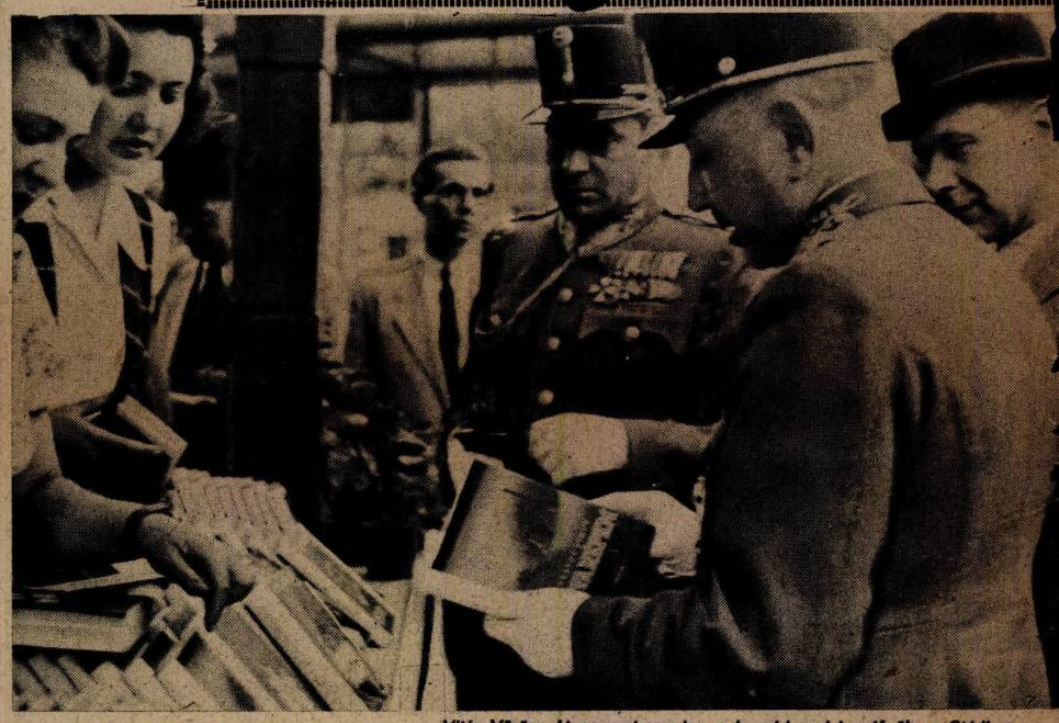

Vitéz Vörös János vezérezredes, a honvéd vezérkar főnöke a Stádium sátrában vásárol

A bács-józseffalvi székelyek papja, Németh Kálmán, a Bukovinából hazakóltöztetettek életéről szóló könyveket kínálja . . .

NEY KÁROLY DR., a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség országos ügyvezetője vasárnap reggel a rádióban előadást tartott

A magyar kötelességről, helytállásról és egységről szól a miniszter s arcán az átérzett szavak ereje fénylik

képhirado

AMERIKAI BOMBÁZÓK TERRORTÁMADÁSA DEBRECEN ELLEN

Záporozva dobálták bombáikat az amerikai légigengszterek június 2-án délelőtt Debrecenre is. A házból, melyben csupa kisember lakott, csak ez a törmelék maradt meg →

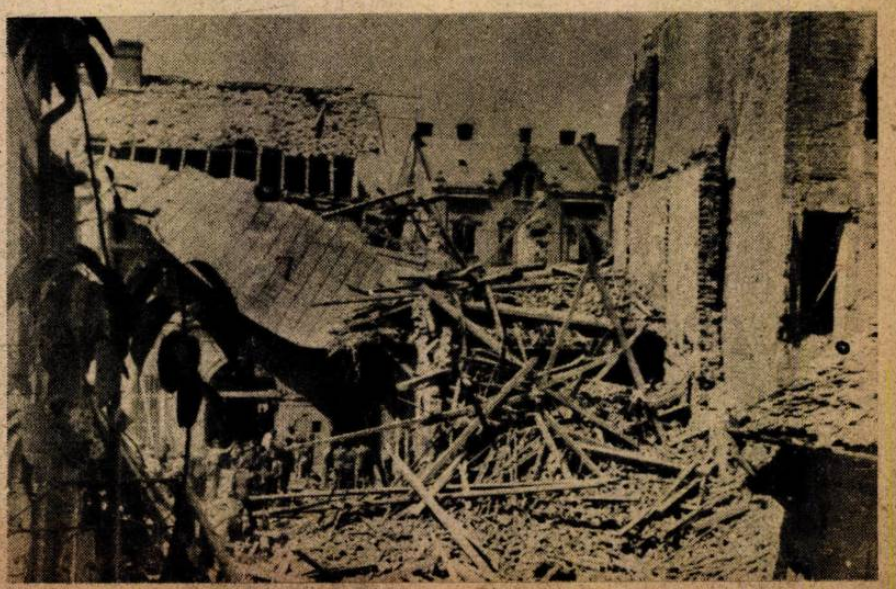

A SZENT ANNA-UTCAI PIARISTA TEMPLOM ÉS RENDHÁZ csak kisebb sérüléseket szenvedett, mert a bombák ← körülötte csapódtak a földbe

GYÚJTÓ- ÉS ROMBOLÓBOMBÁK tömegét zúdították az elvetemült háború harcosai az ősmagyar város házaira is. Az önkéntes tűzoltók már a riadó-szünetekben eloltották a veszedelmes tüzeket ↓

MAGYAR ÉS NÉMET KATONÁK a romok alá temetett áldozatokat keresnek

TÖRPE ZSIDÓK A GETTÓBAN

Szekéren érkezik a család a zárt település kerítéssel övezett területére

Leszedik a málhát... A liliputiak mellett álló, óriásnak tűnő katona csak középtermetű

Berlin: Megrendítő kép a német főváros legszebb templomának, a Katedráliának pusztulásáról. Az amerikai légi terroristák gyújtóbombái lángba borították és elhamvasztották az óriás rézkupolát...

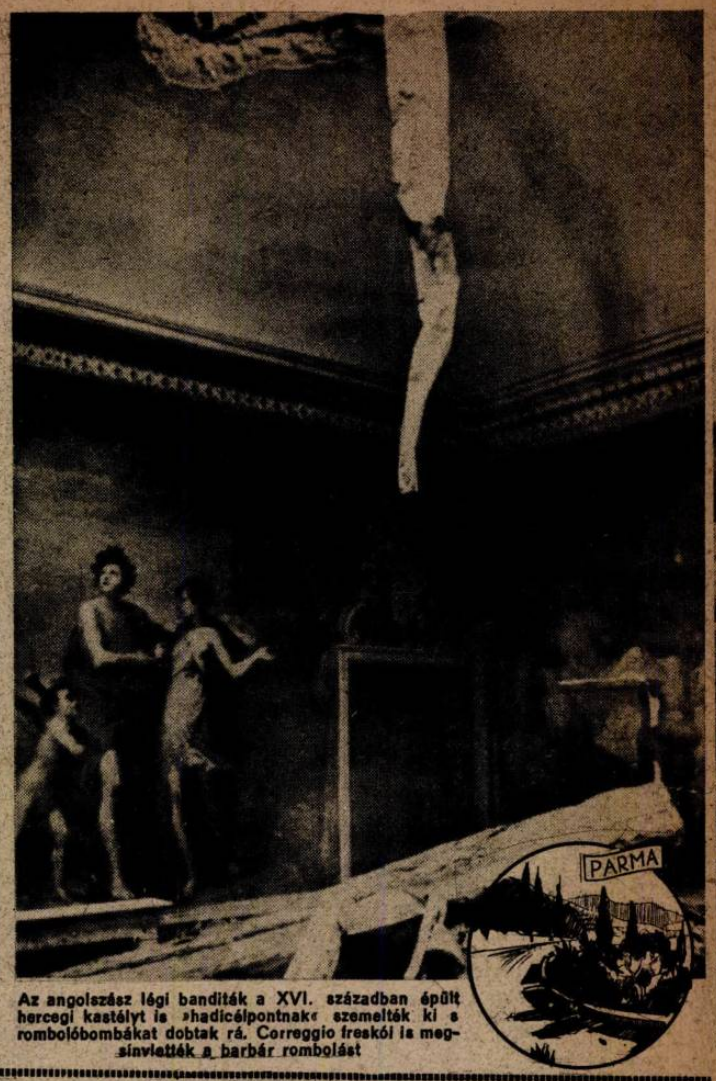

Az angolszász légi bandíták a XVI. században épült hercegi kastélyt is »hadicélpontnak« szemelték ki a romlóbombákat dobtak rá. Correggio freskói is megsínylették a barbár rombolást

VILÁG

Az angolszász légi kalózok súlyos terrortámadást intéztek a kis belga város ellen, a bombáik jóvátehetetlenül megrongálták a királyi kastélyt is

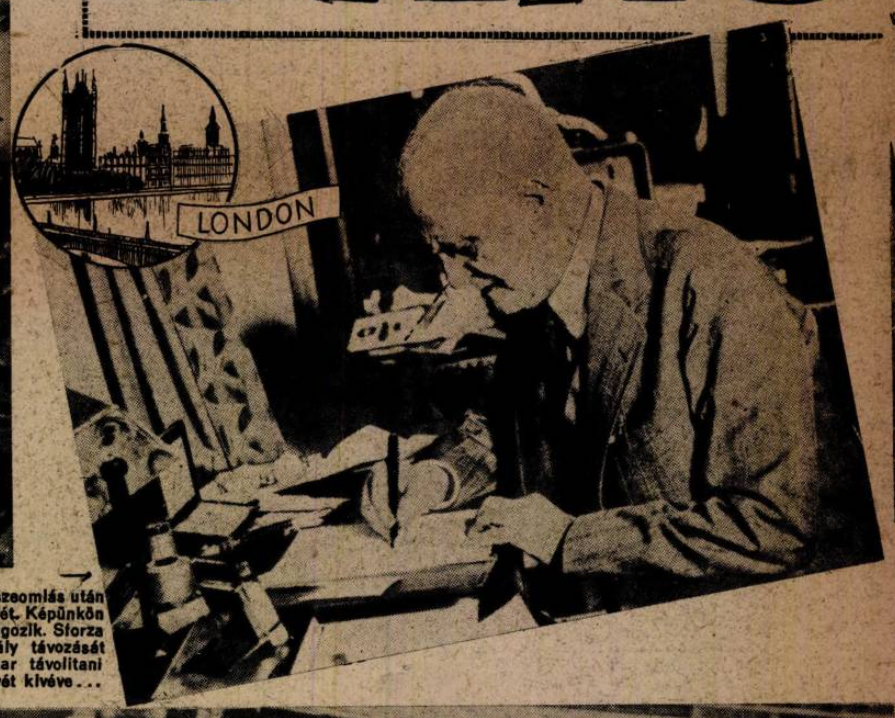

Az emigráns gróf Sforza, az olasz összeomlás után Amerikából Londonba tette át székhelyét. Képünkön a szenvedélyes grót új kiáltványán dolgozik. Sforza Mussolini ellensége és az olasz király távozását követeli. Általában mindenkit el akar távolítani az olasz politikából — saját személyét kivéve...

Bayruth: A német zene nagy központjában ünnepelték meg Strauss Richard születésének nyolcvanadik évfordulóját

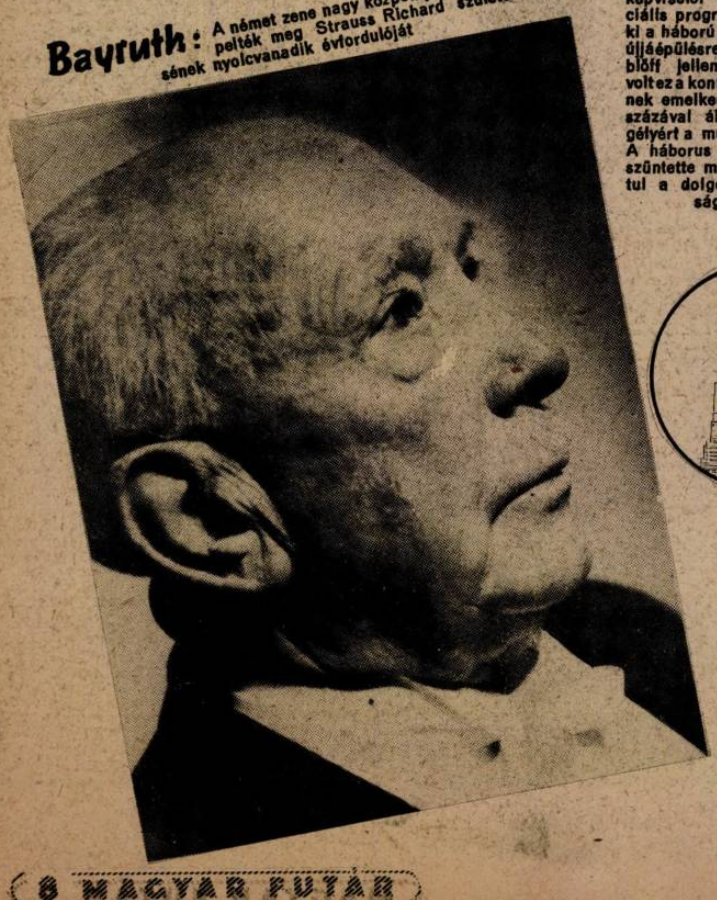

Philadelphiában 42 nemzet képviselői nagyképű szociális programot dolgoztak ki a háború utáni szociális újjáépülésre. Az amerikai blöff jellemző komédiája volt ez a konferencia, amelynek emelkedett vitái alatt százával álltak sorba segélyért a munkanélküliek... A háborus konjuktura se szüntette meg a tengerentúl a dolgozók nyomorúságát!

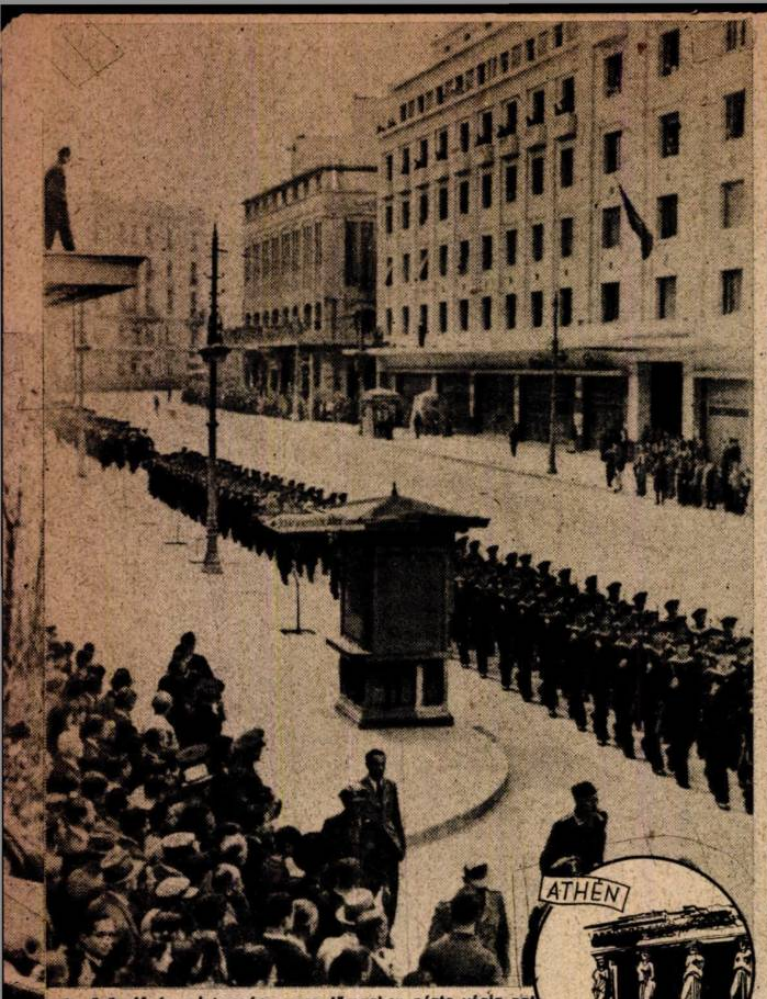

A görög főváros lakossága nagy tömegben nézte végig azt a katonai szemlét, melyen Speidel repülőtábornok előtt elvonult a görög terület védelmét ellátó valamennyi német fegyvernem egy-egy csapatteste

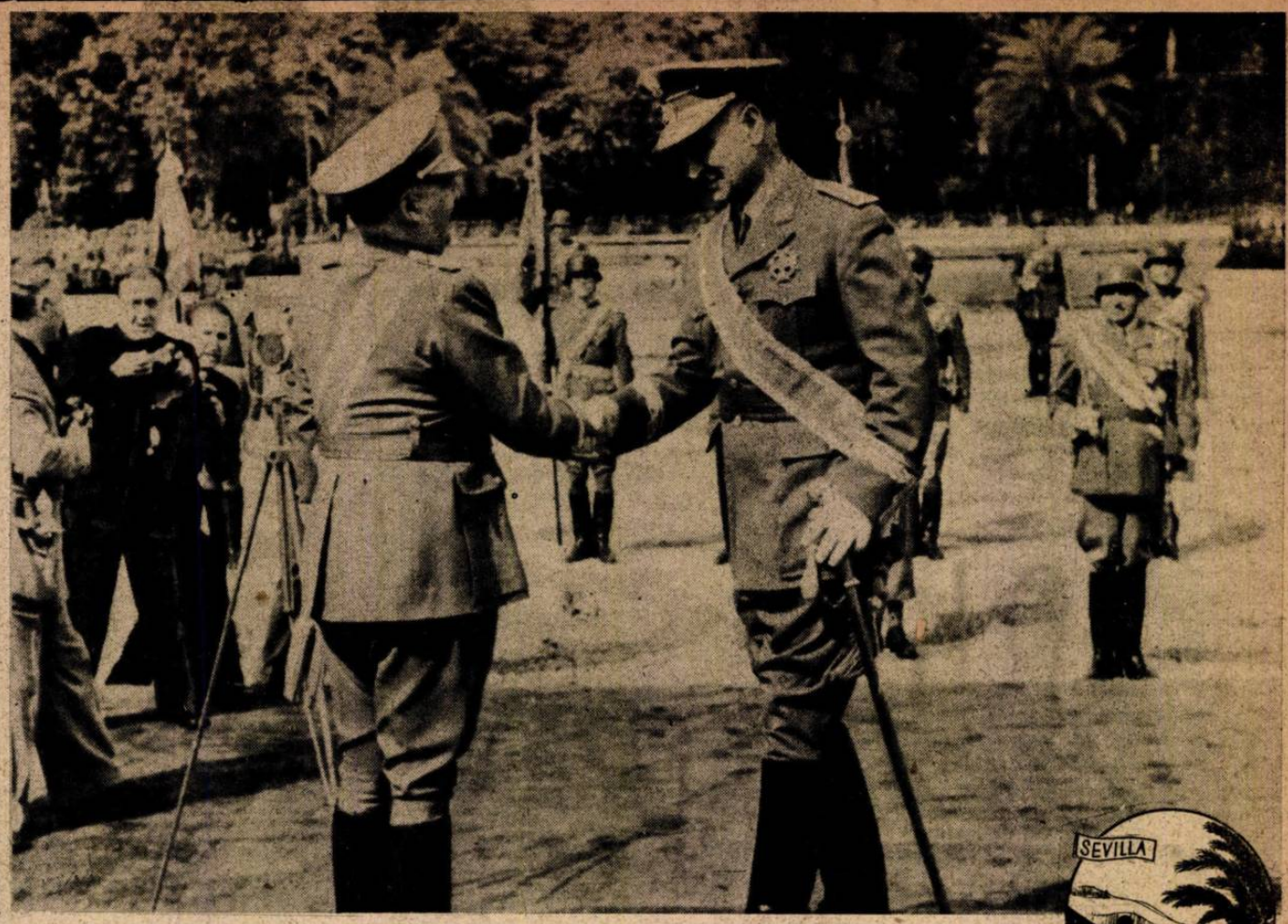

Franco személyesen adta át a nemzeti szabadságharc ismertnevű tábornokának: Queipo de Llanonak a legmagasabb spanyol kitüntetést

UJSÁG

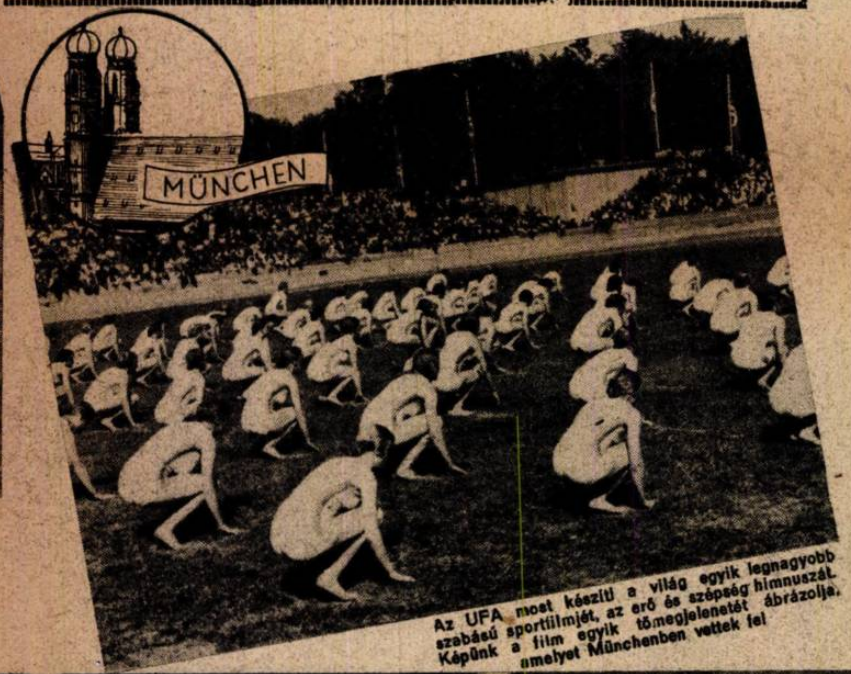

Az UFA most készíti a világ egyik legnagyobb szabású sportfilmjét, az erő és szépség himnuszát. Képünk a film egyik tömegjelenetét ábrázolja, amelyet Münchenben vettek fel

Stockholm: Három nemzedék a svéd királyi családból, amelynek 150 éves uralkodási jubileumát most ünnepelte meg az ország

London: Bernát herceg, Julianna, volt holland trónörökös férje kitüntetést nyújt át egy angol bombázóalakulat vezetőjének, aki legutóbb Hága ellen hajtott végre terrortámadást... A holland asszonyok és gyermekek gyilkosának mellére mosolyogva tűzi fel a herceg az érdemrendet!

← PAVELICS POGLAVNIK átadta Rasche német követ jelenlétében Horstenau gyalogsági tábornoknak az arany plakettet, amelyet a horvát állam hároméves fennállása emlékére vertek

JÚNIUS:
A JÁZMINOK HÓNAPJA...

KORLÁTOK ZÁRJÁK EL A GETTÓBAN összegyüjtött zsidókat a város magyarjaitól, a táblák figyelmeztetnek mindenkit, hogy a csillagosok közé nem keveredhetik már Zalaegerszegen sa . . .

A RÁCSON

(A MAGYAR FUTÁR EREDETI KÉPRIPORTJA)

A sárga csillag vidéken már nem virit az utcákon, ott, ahol a dolgozó magyar munkája után jár, vagy a lelkiismeretesen elvégzett kötelesség fáradalmát néhány órára kipiheni . . . A városok és falvak legszebb, leggazdagabb negyedeiből eltüntek a jellegzetes arcok: gettóba került a zsidóság, hogy bomlasztó szelleme, kártékony gazdasági mesterkedése ne érvényesüljön többé . . . A Magyar Futár eredeti képsorozata a zalaegerszegi zsidónegyedben készült, ahová május 16-án költöztették a város és a járás sárgacsillagosait. Tilos elhagyni a körülkerített gettót, melynek bejáratát a zsidó tanács karhatalmi alakulata őrzi, teljes felelősséggel, csak reggelenkint 10 és 12 óra között jelenhetik meg a városban a bevásárló-csoport, — minden ötven zsidó lélek után egy-egy személy, — hogy ellássa a szükségesekkel a „tilos várost". Maguknak élnek, saját ízlésük szerint a gettóban, s mert itt már nincs más, akinek pletykákat, rémhireket suttoghassanak, egymást riogatják. Aki magyar ember hatósági engedéllyel belép az elkerített lakóhelyre, töményen szemlélheti az összes zsidó tulajdonságot, mint valami klinikai kórképen . . . Most se dolgoznak, s a kávéház helyett egy-egy árnyas udvaron ütik fel tanyájukat, ingujjra vetkőzve kártyáznak, asszonyaik pedig képeslapokat böngésznek, mint valaha a márványasztalok mellett, az uzsonnakávét szürcsölve . . .

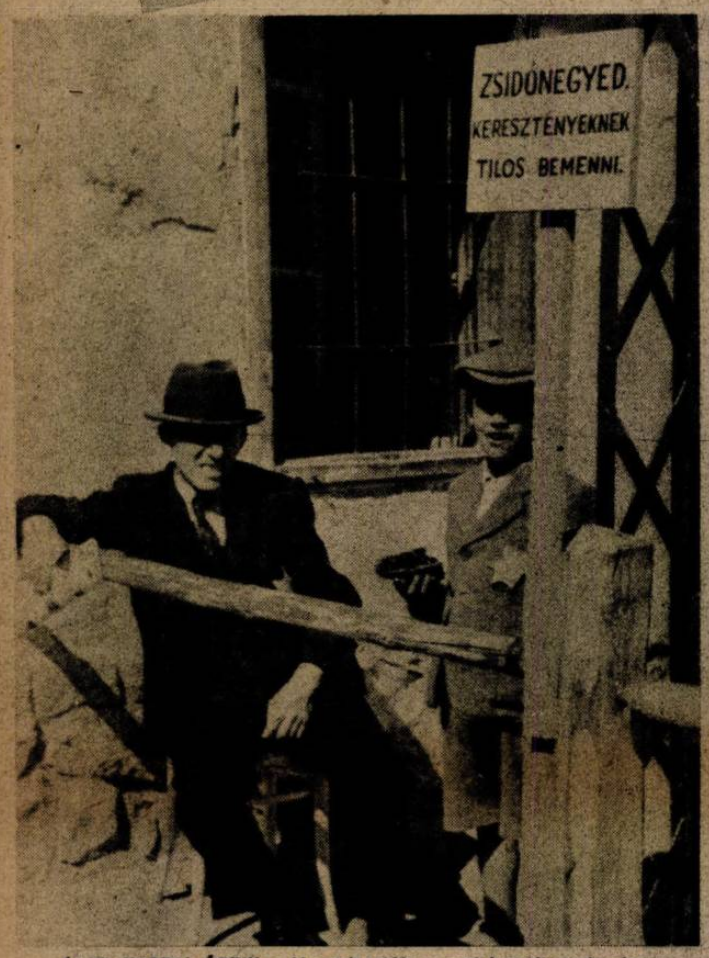

ÉJJEL-NAPPAL ŐRZIK a kirendelt zsidók a gettó kapuját, s vágyakozva tekintenek ki abba a világba, ahonnét az önvédelem parancsát teljesitve, örökre kizárta őket a magyarság akarata!

KONTRA ABSZOLUT! A ragyogó arcon végigömlik az öröm és elfelejtik a változó kártyalapok nézegetése közben, hogy a zsidóság nagy alóspartiját is megkontrázta a — történelem . . .

SZÉP VOLT . . . Meddő merengés a kerti szőken, a soha vissza nem térő időkről. De a kemény ülőhelyet még mindig összehajtogatott példdel varázsolja kényelmessé. Ő se szerette a spártai életet . . .

MI VOLT Ő, a minden zsidó étvágynak tág lehetőséget nyitó magyar életben? Üzletember, mindenkfelett üzletember; a pénz fölényének gőgje most is jellemzi s úgy tartja zsebében a kezét, mintha azt mondaná: mindenkit kifizethetek!

VILÁGPOLITIKAI ESZMECSERE . . . A rémhir megszületik ugyan, de a gettóból nem tud tovább szállni, legfeljebb egymást biztatják-rémítik a kerítés mögött, költött mesékkel.

A RABBI . . . Megint hatalommá vált a zsidó nemzeti vallás papja, akinek szava döntő a gettóban. Mégse játszik nagyon örülni, hogy fajtáját nem fenyegeti többé az idegen világ kisértése

TÚL-A MÁSIK VILÁG

A JÚNIUSI NAPFÉNY meleg sugárzása az áldott semmittevés örömére csábítja a gettó entellektueljét... A csontkeretes pápaszem mögül unottan nézi a világot, s tekintetében a sértődöttség van: hát azt is lehet tenni ánvelem ?

TÚL A RÁCSON... Hebron kövér és fonnyadó rózsái a közös konyhára mennek ebédért. Mert a bő táplálkozás örömeiről nem mondanak le, az „üldözés" napjaiban se...

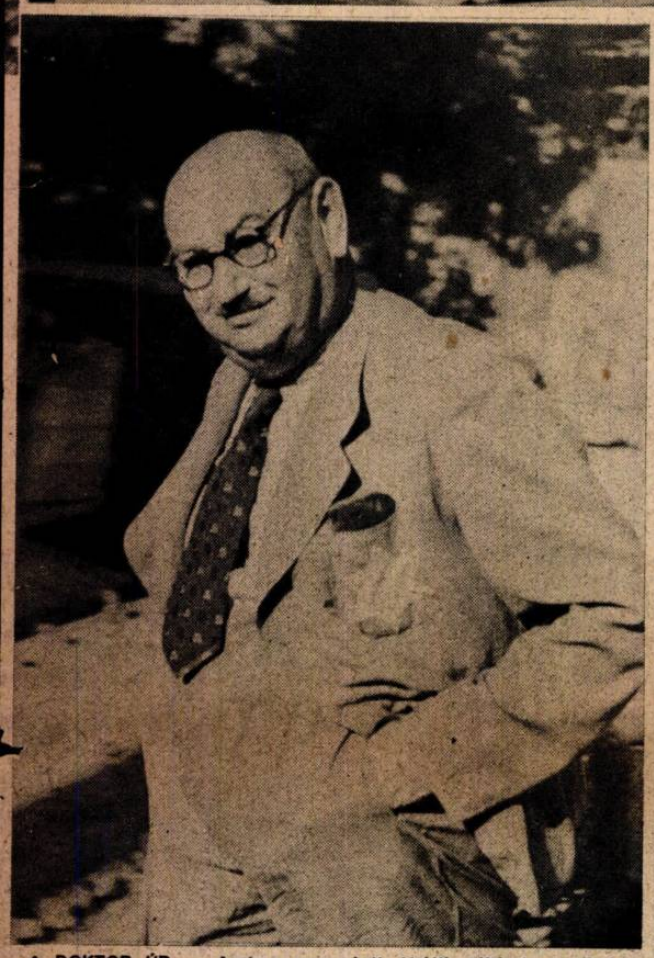

A DOKTOR ÚR... Arcán a megszokott, jóvíálla kifejezés, amellyel a falusi pörlekedők panaszait hallgatta, de a zsírpárnák közt megbújó apró szemei, ravaszul fürkésznek a szembenálló felé...

A TEGNAPI TEKINTÉLY... Kaszinóban, helyi közéletben ő vitte a hangot, — s most a fajrokonok közt nem érzi jól magát...

A VALLÁSOS ZSIDÓ otthona a gettóban A mózesi hit jelvényei között, a választott népnek megígért világuralom eljövetelétől álmodoznak, — mert Juda nemzete sohase értett egy dologhoz: a politikai realitáshoz és a történelmi igazsághoz.

KÁVÉHÁZ HIÁNYÁBAN az udvar fülledt négyszöge is jó a kaláberpartihoz és a napi pletykához. A játékosokat körülállják a buzgó kibicek, — csak a környezet változott kissé...

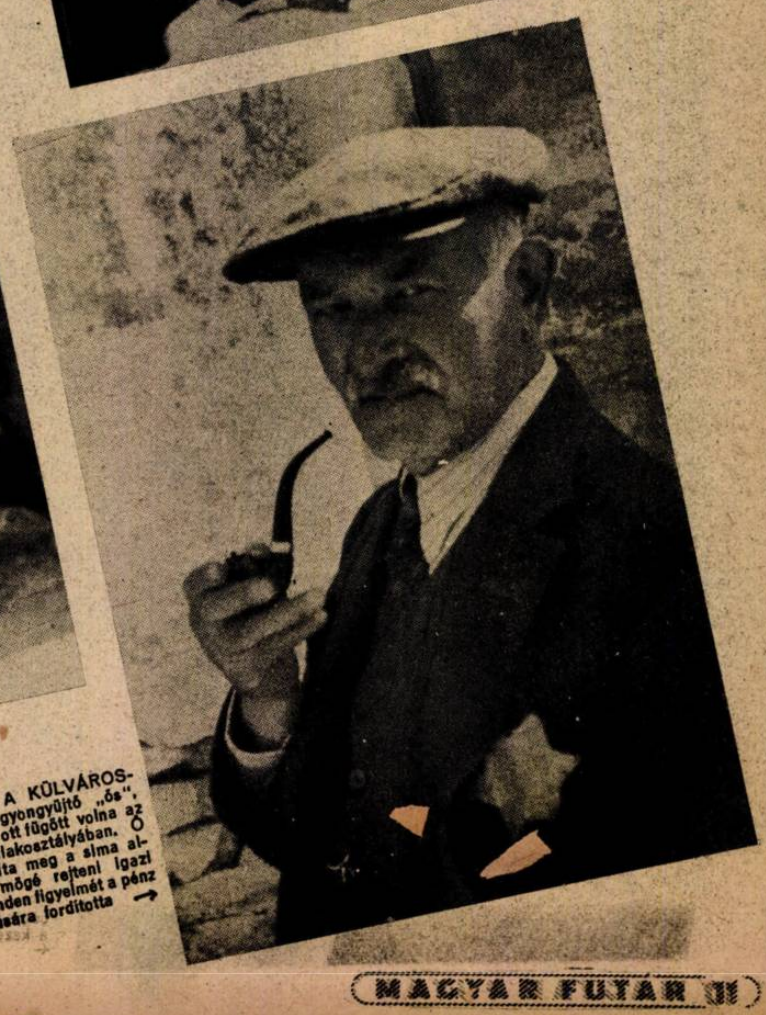

A KIS ZSIDÓ A KÜLVÁROSBÓL... A vagyongyűjtő „ős", akinek arcképe ott függött volna az utódok magánlakosztályában, még nem tanulta meg a sima alkalmazkodás mögé rejteni igazi érzelmeit: minden figyelmét a pénz körforgására fordította →

(Jánosffy Endre felvételei)

↑ZEITZLER VEZÉREZREDES a német szárazföldi haderő vezérkarának főnöke, Hitler közvetlen munkatársa, akivel Európa nagy szabadságharcának taktikai és stratégiai terveit a vezéri főhadiszálláson megbeszéli

A NÉVTELEN KATONA, aki a térképekkel telezsúfolt főhadiszálláson született terveket végrehajtja. Ő az első és utolsó tényező, akivel a vezérkari számvetések dolgoznak, a szilárd pont, s építeni lehet rá, mert őt esztendő óta számtalanszor megmutatta, hogy nem ismeri ezt a szót és fogalmat: lehetetlen... Ő a gránátos, akiről a hadijelentések minden nap megemlékeznek! ←

Vezérkari főnökök, névte

TOZSO HIDEKI TÁBORNOK, MINISZTERELNÖK, a császári hadsereg vezérkari főnöke. Egész Kelet valamennyi frontján az ő akarata szerint mozdulnak a Naplobogós hadak, letörni az angolszász hegemóniát és felszabadítani a szolgaság igájából az elnyomott népeket...

EZER KILOMÉTEREKRE A HAZÁTÓL, a szamuráj-szellem lelkesedésével szívében harcol a japán szigetek fia Kínában, India határán, vagy a Csendes-óceán déli szigetvilágában egyforma elszántsággal és hűséggel hajtja végre a japán katona a roppant távlatú tervek kicsi részleteit, abban a tudatban, hogy helytállása a Felkelő Nap birodalmának és a Tennonak örök érdekeit szolgálja... →

ERIK HEINRICHS Mannerheim tábornagy hűséges munkatársa, a finn szabadságharc csatáit irányító vezérkar főnöke. Elszántság és akarat sugárzik tekintetéből s ha a testvérnép diadalmas helytállására gondolunk a százszoros túlerővel szemben, tisztelettel kell néznünk reá... ↓

A KALEVALA hőseinek méltó utóda: a finn katona, aki 1939 óta, otthonától távol, egyforma szívóssággal védelmezi hazája földjének szabadságát... →

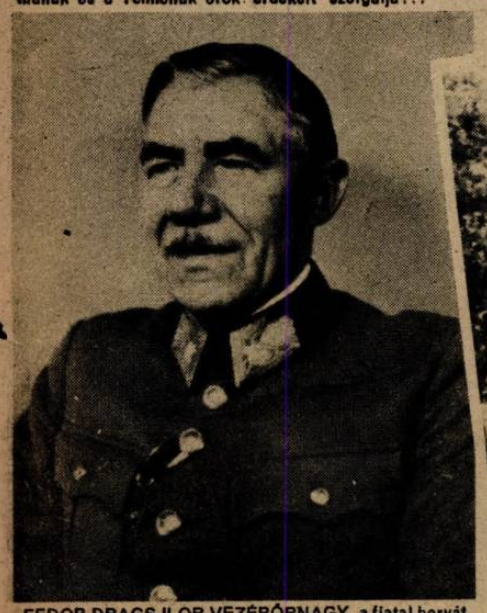

FEDOR DRAGSJLOR VEZÉRŐRNAGY, a fiatal horvát haderő vezérkari főnöke, aki a partizánok ellen operáló hadsereg felszabadító terveit készíti

ELSZÁNTAN HARCOL A HORVÁT KATONA a hegyek közé húzódott Tító-bandákkal és a keleti arcvonal csatáiban is, a közös európai ügyért és Horvátország békés fejlődésének lehetőségéért →

SZLOVÁK PÁNCÉLOSOK a keleti arcvonalon, ahol bátran küzd az önállóságért az ifjú állam ereje is, a közös európai gondolat jegyében →

CSATLÖS FERDINÁND a szlovák hadsereg vezérkari főnöke ↓

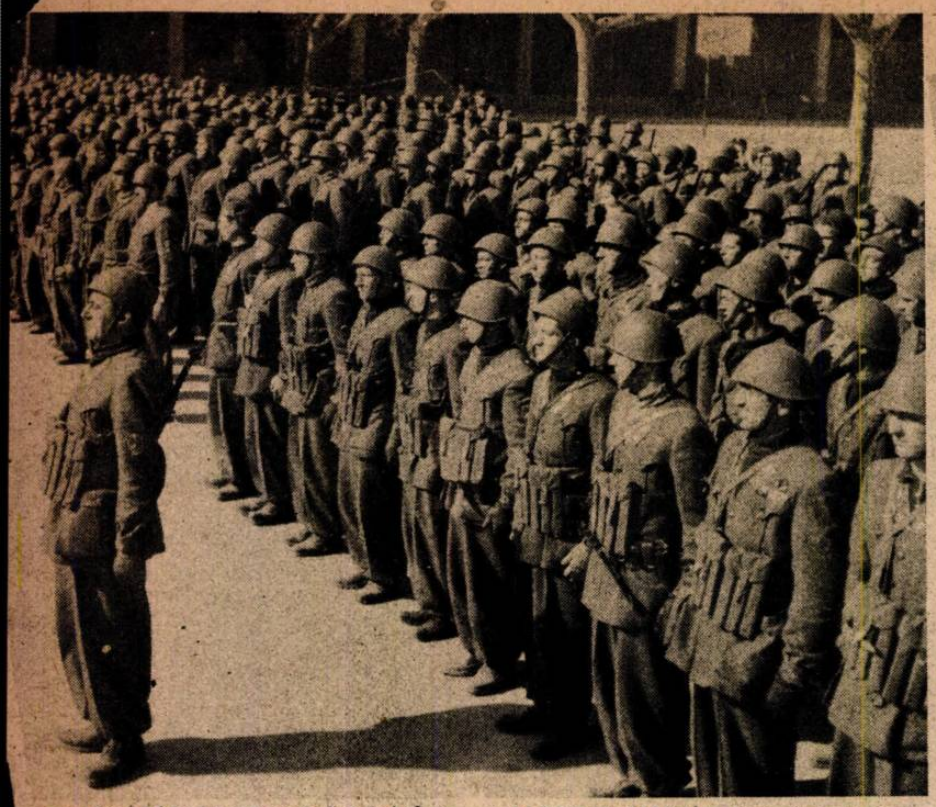

GRAZIANI TÁBORNAGY az új olasz haderő vezérkarának főnöke. A köztársasági fasiszta csapatok harci szellemét ő teremtette meg s fáradhatatlanul dolgozik a Badoglioék ejtette csorba kiköszörülésén. ←

MUSSOLINI KATONÁI, akik hazájuk felszabadításáért sereglettek a zászlók alá és Délitália csataterein mutatják meg: hogy tudnak harcolni a becsületért!

VITÉZ VÖRÖSS JÁNOS VEZÉREZREDES, a honvéd vezérkar főnöke. A határok védelmére és az európai népek szabadságáért való közös küzdelemre felvonult magyar hadseregek kemény csatáit ő irányítja

AZ ÖRÖK MAGYAR, az örök katona, aki a nemzet történelmi hivatásának parancsára, apái és ősei nyomában, ezeresztendő hagyományainak és Európát védő harcainak emlékével küzd Ázsia barbár hordáival, a Kárpátok keleti lejtői előtt... →

...en katonák

A tengelyhatalmak ötéves harcát a győzelmek és csodálatos helytállások mérföldkövei jelzik a történelem országútján. Diadalmas hadjáratok folytak az Atlanti-óceán keleti partjától Alaszkáig s a Jegestenger komor tájaitól az Antarktiszig megszámlálhatatlan csatatéren, az utolsó kis vállalkozásig pontosan kitervezett mozdulatokkal. Ezek a tervek a vezérkari főnökök térképekkel, jelentésekkel telezsúfolt szobáiban, a megfeszített szellemi munka csendjében készültek s állottak össze apró részletekből. A Magyar Futár képsorozata bemutatja azokat, akik az angolszász világhatalmi hegemónia ellen kidolgozták a közös harc terveit s mellettük a névtelen katonát, akinek elszántsága, hősiessége, kitartása a tervekből a győzelmek valóságát küzdötte ki...

LUKATSCH ALTÁBORNAGY, a bulgár vezérkar főnöke. A „Balkán poroszai"-nak nevezik katonáit, akik készen állnak a szabadságért és Európáért való harcra ↑

A BULGÁR KATONA a Balkán rendjén örködik és a bolsevista bandák gyújtogató szándéka ellen oltalmazza a rábízott területeket, de készen áll, hogy harcba szálljon a hazáját fenyegető támadásokkal. →

STEFLEA ILIE ALTÁBORNAGY
román vezérkari főnök

KEMÉNY KÜZDELMET VÍV A ROMÁN HADSEREG a keleti front déli szárnyán, Jassy környékén, a bolsevista hódító szándék megtörésére →

RATÁK ALACSONYTÁMADÁSÁT LÖVI A HONVÉDEK GÉPPUSKÁJA . . . Még fedezéket se keres az ellenséges repülők fedélzeti fegyverei ellen a legénység . . .

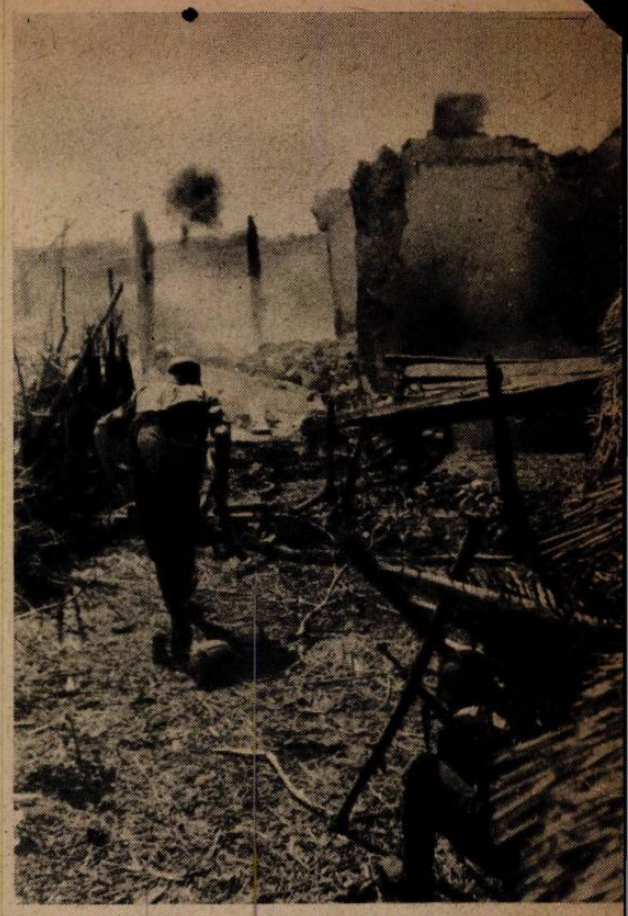

HONVÉDROHAM egy szétlőtt falu szélén, a tüzérségi előkészítés után

Túl a

A magyar honvéd harcairól naponta érkeznek jelentések a Kárpátok határhegyein túlról, hírül adva, hogy a kemény küzdelemben, hogy állnak helyt fiaink. A Magyar Futár képei egy-egy apró eseményét mutatják be azoknak a napoknak, melyekről azt szoktuk olvasni: csapataink merész támadással ismét kivetették állásaiból az ellenséget és tért nyertek kelet felé . . .

GYÜLEKEZŐ páncélos ellentámadáshoz egy tiatal erdőben. A bokrok és lombosodó fák közt észrevétlenül vonulnak fel a magyar harckocsik

JÓL ÁLCÁZOTT PÁNCÉLTÖRŐ lövi a támadásra gördülő szovjet harckocsikat. A találatok félelmetes biztonsággal csapnak a célba, míg meg nem torpan a roham . . .

ÖCSKAVASTELEP vörös harckocsikból, repülőgépalkatrészekből és gépjárművek maradványaiból, a kemény csaták színhelyének romjai közt

ÍGY LÁTJA A TÜZÉRSÉGI MEGFIGYELŐ teleobjektivvel felszerelt fényképezőgépe a gránát találatát . . .

EZEK AKARTAK A KÁRPÁTOKON ÁT EURÓPA TESTÉRE TÖRNI, — a civilizáció nevében, a humanista angolszászok beleegyezésével . . . Batu khán hordái óta Ázsia soha nem jutott olyan közel a kultúra központjaihoz, mint ezek a bolsevista egyenruhába bujtatott ágyútölteléket. Arcukon látni: mennyire tisztában voltak nagy »missziójuk« fontosságával . . .

FÉNY ÉS ÁRNYÉK . . . Hálóval és gallyakkal álcázott lövegállás, közvetlenül az első vonal mögött, a júniusi napsütésben

kárpátokon...

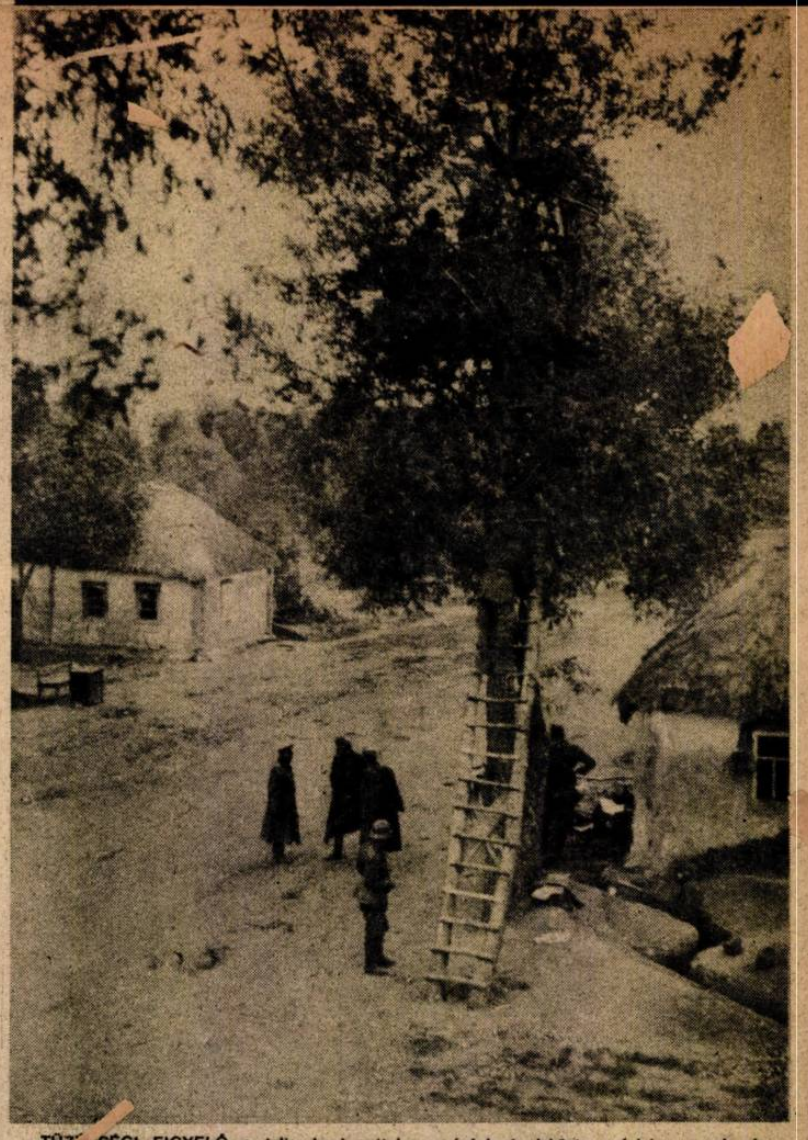

TŰZSÉGI FIGYELŐ a teljes lombozattal pompázó fa ágai közt egy faluban, amelynek túlsó szélén már a szovjet-állások kanyarognak

UTCAI HARC UTÁN, amelyet magyar rohamlövegek vívtak a szovjet páncélos ékkel. A gyalogság visszaözönlött, csak az egymásba rohant tankok maradtak a diadalmas küzdelem színhelyén, bizonyítva, hogy a magyar tűzfegyelem hogyan érvényesül a kemény mérkőzésben . .

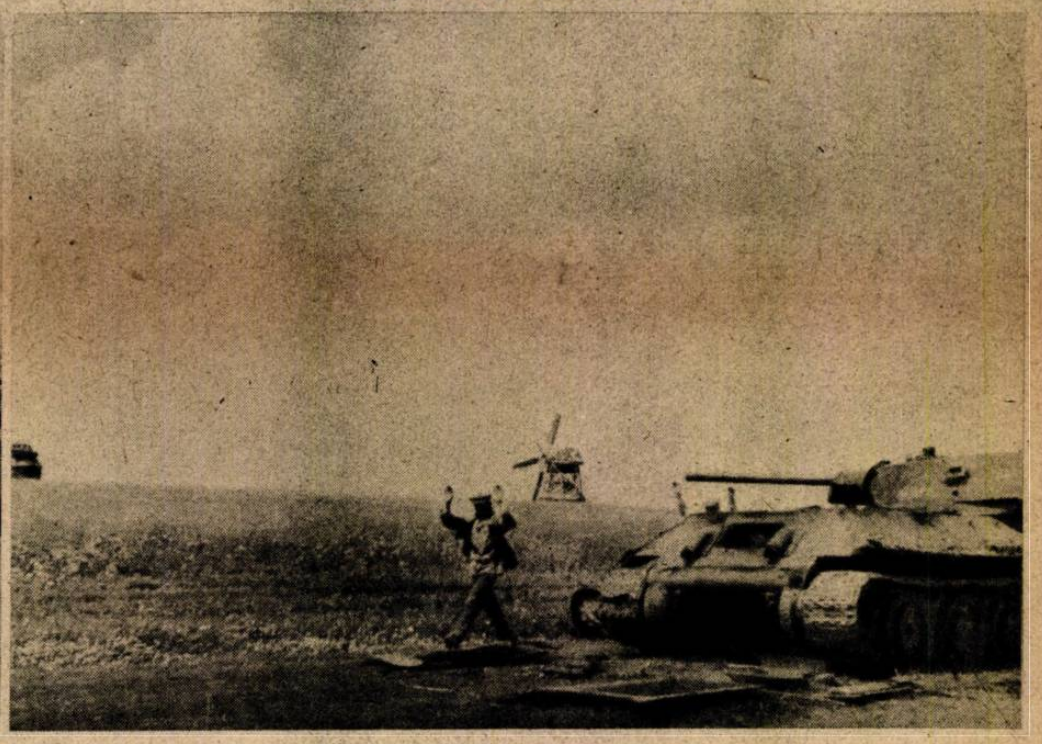

»HORE RUKI!« A mozdulatlanná lőtt harckocsiból feltartott kezekkel szállnak ki a bolsevista katonák, akik nem így képzelték el a páncélos támadás végét . . .

NEGYVENKÉT TONNÁS SZOVJET HARCKOCSI, amelyet egy erdei útközetben tettek ártalmatlanná a magyar nehézfegyverek

ÚTBAN A GYŰJTŐTÁBOR FELÉ. Nem is egy reguláris hadsereg, hanem egy züllött rablóbanda képét mutatja az utóbbi napok harcaiban fogságba esett bolsevisták csapata !

GRÁNÁTOSOK JASSI

A GRÁNÁT TELIBE TALÁLTA a majort, amely mögött szovjet-tűzérség húzódott meg... A menekülő vörösöket páncélvadász mesterlövészek teritik le, futás közben!

ROHAM ELŐTT... Ejtőernyős vadászok a közelharc előtt kézigránátokkal szerelik fel magukat

BEÁSOTT PÁNCÉLOS, amelyet kiserődnek használtak a bolsevisták. A lerohant állásban páncélgránátosok szólítják elő az ágyúk mellől a vörösöket...

↑

↓

PÁNCÉLOS ELLENTÁMADÁS! A harckocsik és rohamlövegek benyomulnak egy faluba, kiverni a vörös gyalogságot, amely beleszkelte magát a házak közé!

↓

FELGYÚJTOTT HÍD a Prut vize fölött, — a bolsevisták egyik legfontosabb utánpótló útvonalán. Zuhanórepülők bombái lobbantották lángra a fából épült hidat, amely néhány óra alatt elpusztult

SEBESÜLT-TÁRSUKAT VISZIK a gyűjtőtáborba a vörös fogly Csupa 18 év alatti „katona", akiket már Ukrajnából hurcoltak gukkal a bolsevisták: gyermekek, a a terror hajtotta őket a to küzdelem megpróbáltatásai közé...

MÉG LÁNGOLNAK A HÁZAK, de a páncélgránátosok már tovább nyomulnak égő utcán, üldözni a futó bolsevistákat...

TÉRSÉGÉBEN

GILLE, SS-ALTÁBORNAGY az első vonalból nézi csatainak lendületes rohamát s a helyszínen adja ki a változó helyzethez szabott parancsait

HÁZTÓL-HÁZIG üldözik a visszavonuló bolsevistákat a gránátosok. Az árkokban, melyekből néhány perccel előbb még a vörösök tüzeltek, most az előnyomuló német csoportok vetik meg lábukat

A JASSY-TÉRSÉGÉBEN VÍVOTT kemény harc egyik dicsőséges fejezete: páncélgránátosok géppuskája füstöl ki egy vörös ellenállási fészket

NÉMET CSATAREPÜLŐK TÁMADÁSA UTÁN ...yen látványt nyújt egy vörös légvédelmi árok...

ÚJBÓL BIZTOSAN NÉMET KÉZEN van a helység, amelyért a kemény küzdelem folyt, a gránátosok pihenni ülnek az omladékokra ... →

A FAKÓ ALKONYATBAN elcsendesedik a harcok színhelye... A mezőn az ütközet vörös halottai hevernek, szétlőtt páncélosok között...

A HARC DIADALMAS VÉGE: hatalmas tömegben bandukolnak a gyűjtőtábor felé a porba és füstbeborult csatatéren át az ütközet vörös foglyai

CSUPA LÁNG, FÜST A KÖRNYÉK, minden talpalatnyi földet felszánt a gránátok pergőtüze a német állások előterében, ahol angol harckocsik próbálkoznak az előnyomulással — megint hiába ...

AMERIKAI REPÜLŐTÁMADÁST hiúsítanak meg egy hegyi falu ellen. Minden fegyver ontja a lövedéket, az alacsonyra merészkedett ellenséges gépeket ágyúk és gyalogsági géppuskák golyói süvöltik körül, amíg szárnyaszegetten le nem zuhannak, vagy vissza nem fordulnak

HADIJELENTÉSEK,

Eirenek, vagy — a hogyan mi hívjuk — az Ír Szabadállamnak semlegessége a világháború mai helyzetében, az embermilliárdok öldöklő küzdelmében, alig számít valamit. Churchill és Roosevelt — a többi európai semleges országra gyakorolt nyomásukhoz hasonlóan — a brit világbirodalomnak eme renitens dominiuma ellen mégis a megfélemlítés minden eszközével valóságos zsaroló hadjáratot vezettek, hogy de Valera miniszterelnököt a tengelyhatalmakkal való szakításra kényszerítsék. De Valera azonban ellenállt. Ellenállását most szentesítette az ír nép is, amennyiben a most lezajlott parlamenti választásokon a miniszterelnöknek eddig a többi négy írországi párttal szemben 2 főnyi kisebbségben lévő pártját tizennégy főnyi többséghez juttatta. Az ír népnek ez az önérzetes és öntudatos állásfoglalása minden semlegesnek példaképül szolgálhat, hisz hadászatilag és gazdaságilag az ír szigetországnak igazán nem rózsás a helyzete. Nehezebb, mint bármelyik más európai semleges országé.

MESTEREI A FÖLD- ÉS LÖVÉSZÁROKHARCNAK AZ EJTŐERNYŐS VADÁSZOK! Hiába zúdul állásaikra az angol tűzérség óráig tartó pergőtüze, a gránátbiztos fedezékekben nyugodtan várják a roham megindulását. Kesselring bámulatos hősiességgel és találékonysággal harcoló katonái ...

A baráti Bulgáriában Bagrianoff vezetése alatt új minisztérium váltotta fel az eddigi Bojiloff kormányt. Az új kormányfő eredetileg hivatásos tiszt volt, majd nyugdíjba ment, kizárólag a mezőgazdaságnak élt. 1938-ban a Kiossejwanoff, majd a Filoff kormánynak — a mostani regenstanács egyik tagja kormányának — földmivelésügyi minisztere lett; különösen a parasztttömegek nagyra tartják. Bagrianoff kormánya Bulgária eddigi kül- és belpolitikai vonalvezetésének változatlan fenntartása mellett foglalt állást. Megint egyszer üres szemfényvesztésnek bizonyult az angolszász-bolseviki hírverésnek az a mesterkedése, amely a készülő bulgár kormányváltozást Moszkva nyomására megindúló külpolitikai irányzatváltozásnak szerette volna feltüntetni.

Moszkva szándékait és az angolszászok magatartását ezekkel a szándékokkal szemben a demokratikus Svájc sajtójában is kezdik helyesen felismerni. Wallacenak, az Egyesült Államok alelnökének, szerelmi vallomásai a Szovjetunióhoz, Eden dadogásai, De Gaulle tábornok vonakodása a londoni tárgyaláson való megjelenéstől megint alkalmat adnak arra, hogy újra megállapítsuk azt a tényt, hogy az angolszász hatalmak készek arra, miszerint Európát — a közös győzelem érdekében — eladják Sztalinnak. Európának és az európai kulturának ez az elárulási szándéka nem új és nem is mai keletű. Ez az árulás már akkor kezdődött, amikor VII. Edward király jóval az első világháború megindulása előtt megkezdte a központi hatalmak politikai és katonai bekerítését és Anglia a cári Oroszországgal szövetkezve 1914-ben világégéssé fejlesztette a Monarchia és Szerbia között a szerajevoi gyilkosság miatt kirobbant viszályt. Ugyanaz az elárulási szándék vezette az angol diplomatákat 1939. nyarán ismét Moszkvába, s azóta ájtatos szemforgatások között igyekszik szándékból tetté válni. A különbség csak az, hogy Európa népein ma már nem fog az ájtatos szemforgatás, nekik is felnyílt a szemük s nem várják be a vásárra hajtott birka türelmével, hogy eladják és vágóhídra vigyék őket. Inkább harcolnak, hogy elpusztítsák az eladót és a vevőt, az árulót és az árulásra felbújtót egyaránt.

Ez a harc kétségtelenül kemény, nehéz és irgalmatlan lesz. Keményebb, nehezebb és irgalmatlanabb ennek a második világháborúnak minden eddigi harcánál. A vele terhes 1944-es esztendőnek tavaszi hónapjaiban erről eddig még csak ízelítőt kaptunk.

Róma alatt,

délolaszországi támaszpontjaikról az utolsó héten is — nap, mint nap — angol és amerikai bombázó és harci repülőgépek ezrei emelkedtek a magasba, hogy leszórják szőnyegszerűen bombaterhüket a német védelem állásaira, a Liri és Sasso völgyei mentén, a Lepini és Albani hegyeken. Páncélosok százai törtek előre Valmontone, Velletri és Lanuvio felé, hogy legázolják a német védőket, nyomukban pedig színes angolok, a brit világbirodalom gyarmati népei, maori fejvadászok, szenegál négerek, marokkói hegyi törzsek vad fiai — hadosztályokba szervezve — rohamoztak olyan sűrű tömegekben, mint az első világháború nagy áttörő csatáiban. Ezer és ezer ágyú érctorka szünet nélkül ontotta a nehéz gránátokat, s időnként a tenger felől angol hadihajók messzehordó tüzérségükkel avatkoztak be a harcokba. Ebben a tűztengerben és bombazáporban városok váltak porrá, erdők tüntek el. A tűz poklában rohaméretté olvadt állásokból újra meg újra gyilkos tűz fogadta a támadó fehér és színes angolszászokat, a rohamozó nehéz

NÉMET HÍRVIVŐ VÁRJA A PERGŐTŰZ ELMULTÁT... Körülte már rom minden, — de a katona az őtéves harc tapasztalatainak nyugalmával húzódik meg a fedezéke mögött, várva, hogy a gránátok zápora megálljon ...

A »FELSZABADÍTÓK« MUNKÁJA... Nincs kímélet semmi iránt, templomok és házak dőlnek romokba, amerre az angol-amerikai csapatok megpróbálkoznak az előretöréssel

FOJTÓ FÜST BORÍTJA A FÖLDET és teszi nehézzé a levegőt a páncéltörő ágyú körül, amelynek csöve átforrósodik a szakadatlan tűztől. De az utat, amelyen az angol harckocsik előnyomulhatnának a két hegy között, — biztosítják!

KESSELRING VEZÉRTÁBORNAGY ejtőernyős vadászai között Velletri térségében, Heidrich altábornaggyal megbeszéli a harcok követendő taktikáját

CSATÁK ÉS ÚJ FORDULATOK

harckocsikra páncéltörő egyes harcosok vetették magukat, ezrével pusztult az angól és amerikai katona, százával a nehéz harckocsi. S ha leszállt az éj, vadászatra indult a németek legújabb légi csapatneme — az éjjeli harci kötelékek.

A német védők eme hősies ellenálló erejének köszönhető elsősorban az, hogy Alexander tábornok — hihetetlen számbeli és anyagfölénye ellenére — sem tudta a Róma alatti nagy csata negyedik hete elejéig a csata diadalmas befejezését kiharcolni. De meggátolta őt ebben Kesselring vezértábornagy helyes harcvezetése is, aki tartalékait nem használta fel a nagy túlerő elől fokozatosan hátráló délolaszországi arcvonalának alátámasztására, hanem — ennek az arcvonalnak tervszerű visszavétele mellett — tartalékerőit a nettunoi hídfőből május 23-án megindított sokkal veszélyesebb irányú angolszász támadás felfogására tartotta vissza. A messzire délkeleti irányban előreugró német délolasz arcvonal hadosztályaira végzetes lehetett volna, ha Alexander tábornok hadosztályai Velletrin és Valmontonen át gyorsan előre törhettek s birtokukba ejthették volna a Sasso völgyében vezető Via Casilinát és lezárhatják ezt az utánpótlás és visszavonulás szempontból annyira fontos főútvonalat. Kesselring álláshadosztályainak szívós ellenállása és tartalékkötelékei helyes irányú bevetése és sikeres harcai következtében, Alexander tábornoknak a nettunoi hídfőből kiindult, döntőnek szánt támadása rendkívül véres és veszteségteljes, nagyon változatos harcok után, tizenegy nap alatt, június 2-án éjjelig csak az Ardea, Lanuvio, Velletri, Rocca di Papa (kelet) és Palestrina Covetól délre eső vonalig tudott előrejutni, közben azonban a délolaszországi német hadosztályok, valamint a Littoria körül harcbavetett német erők zöme — kemény és eredményes utóvédharcok fedezete alatt — a Via Casetinan át csatlakozhattak Kesselring Albanihegyi csoportjának keleti szárnyához. Egyes harccsoportok a Sacco völgyből északra vezető utakat zárják el egészen a Liri völgyben fekvő Soráig.

Hitler nagylelkűsége Róma kultúrkincseinek védelmében

Lapzártakor érkezett a hír, hogy a Führer elrendelte a német csapatoknak Rómától északra való visszavételét. Az óriás harc tovább tombol, de a Führer kinyilvánította határozott szándékát arra, hogy a keresztény kultúra bölcsőjét és annak műkincseit ne rombolja szét a háború duló vihara. Ezzel a rendelkezéssel Hitler az emberi kultúra nagy csatáját nyerte meg az angolszászok fölött, akiknél Alexander tábornok Róma polgárságát fegyveres ellenállásra uszította.

A keleti hadszintéren

a viszonylagos csendet május 30-án német és román csatarepülők hatásos támogatása mellett Jassytól északra végrehajtott német-román diadalmas helyi támadás szakította meg. A támadás erősen kiépített, mélyen tagozott szovjet-állásrendszer áttörésére vezetett és a vörösöket magaslati állásaikból a Pruth völgyébe vetette vissza. Május 31-én és június 1-én több orosz lövész hadosztály és páncélos kötelék hiába ostromolta az elvesztett területet, június 2-án pedig újabb vörös ellentámadások visszaverése után német és román csapatok Jassytól északnyugatra is benyomultak a szovjet állásokba és kemény harcokban elfoglaltak egy uralkodó magaslati terepszakaszt. A harcok méreteire jellemző, hogy az oroszok a négy napi harcban 73 páncélost és 178 repülőgépet veszítettek. el. Német részről ezt a méreteiben és kiterjedésében egyaránt megnőtt vállalkozást harcászatinak mondják. Jelentősége mindenesetre legalább is abban áll, hogy a Jassytól északra megfigyelt erős orosz támadó előkészületeket jelentékenyen megzavarta és egy szakaszon magaslati megindulási alapjától fosztotta meg. A német légi haderő egyébként tervszerűen folytatta az orosz felvonulás vasúti gócpontjainak rombolását, kitünő hatással.

A magyar hadsereg

arcvonala is megélénkült. Nagy harcok nem voltak ugyan, de a felderítő és tüzérségi harcokban vitéz csapataink — különösen a marosvásárhelyi székely ezred katonái — igen szép eredményeket értek el, 10 löveget és páncéltörő ágyút, 27 géppuskát, egy nehéz harckocsit, 4 repülőgépet, valamint sok más fegyvert és hadianyagot semmisítettek meg, vagy zsákmányoltak. György Károly és Don László szakaszvezetők, Ferenci Frigyes honvéd, Papp Imre őrvezető, Kádár Ödön honvéd, Zólyomi László százados és hegyi százada az elmúlt hét magyar hősei.

A teljesen elfajult légi háborúból

az elmult héten Magyarország virágzó alföldi városainak is jutott osztályrész. Szeged, Szolnok, Miskolc, Nagyvárad városok békés lakóira zúdultak az angolszász légikalózok bombái, magyar gyermekek életét oltották ki ezek a zsiványok, magyar kisházakat döntöttek romba. Néhány bomba más városokra is esett, hogy hírt adjon arról a kulturáról és lelkiségről, amelyet az angolszászok szeretnének a vörö-

KILÖTT HARCKOCSIK A FROSINONEI ORSZÁGUTON...

GRÁNÁTOSOK VONULNAK FEL a Liri-folyó völgyében az első vonalakba, egy sikeres ellentámadás után

AZ ELSŐ VONALAK MÖGÖTT nyugodt biztonsággal dolgozik az ejtőernyős vadászok tüzérsége...

VAD SZAKADÉKOKBAN, vízmosásokban húzza meg magát a reteszállások nehézfegyverekkel védekező gyalogsága. Néhány kis csoport napokig tartja fenn az angol-amerikai támadásokat és óriási veszteséget okoz a rohamra kergetett csapatoknak! →

↑GRÁNÁTVETŐK szállták meg a folyóvölgyet, a szünet nélkül bombázzák az angolszászok egyetlen utánpótlási vonalát

HULLÁMZIK A HARC, a kis várost, amelynek házai az engesztelhetetlen küzdelem nyomait mutatják, elragadták a német páncélosok bravuros ellentámadással az angoloktól →

sökkel együtt az egész világra ráerőszakolni. A megtámadott városok lakossága mindenütt példás lelkierőről, nagy fegyelmezettségről és segítő készségről tanuskodott. Mindenünnen azt izenik kint harcoló honvédeinknek: „Győznötök kell, hogy bosszút állhassunk ezeken a haramiákon!"

A terrorbombázók hentesmunkájukat Franciaországban és Belgiumban is teljes erővel folytatták. Rouen városa teljesen elpusztult. Franciaországban több ezer az újabb halálos áldozatok száma. Az elkeseredés és düh azonban csak szavakban és ujságcikkekben tombolja ki magát. Tetteket még nem látunk. Pedig a felszabadításra átnevezett invázió még meg sem kezdődött. Mire vár a francia nép?

A német légierő időnként átlátogat a Csatorna északi partjára és kamatokat fizet délangliai célok eredményes támadásával, a földi légvédelemmel együtt pedig tőletelhetőleg tizedeli az angolszász repülőkötelékeket. A májusi eredmény e téren csúcsteljesítményt jelent 1836 gép lelövésével.

Japán

Kína északi és középső részén, Honanban, illetőleg a Tungting-tó vidékén eredményes támadó műveleteket folytat.

Északburmában a Mithyne elleni amerikai-kínai támadás megakadt. Szünet állt be Imphal körül is.

A Holland-Guinea északi nagy öblében fekvő Biak sziget birtokáért harc folyik a partraszállt amerikai csapatok és a védő japánok között. Egy amerikai cirkáló és több szállító hajó elsülyedt.

v. Z. E.

EGY SCHERMAN-MINTÁJÚ AMERIKAI PÁNCÉLOS, amelyet megbénított a német elhárítás ..

NEHÉZ GÉPPUSKA egy amerikai rohamot ver vissza Velletrinél... A védelem mesterei a lehető legkisebb kockázattal okozzák a legnagyobb veszteséget a támadóknak, a terep tökéletes kihasználásával

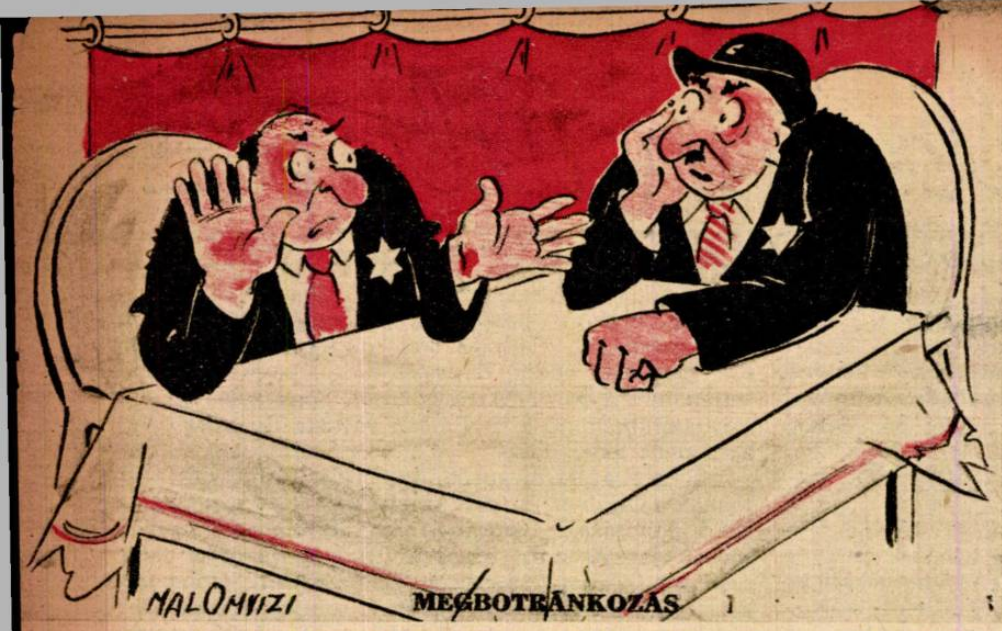

MEGBOTRÁNKOZÁS

— Már minthogy én nem tiszteltem az alkotmányt?!... Hiszen minden kiadós üzletemet az Alkotmány kávéházban kötöttem...

AZ ÚR ÉS A LAKÁJAI...

VALAHOL ANGLIÁBAN:

— Fred most küldte ezt a képet az olasz frontról — és azt írja, hogy jól van. Ha nem látnám a képét, hát elhinném...

A FENNTARTOTT HELYEN

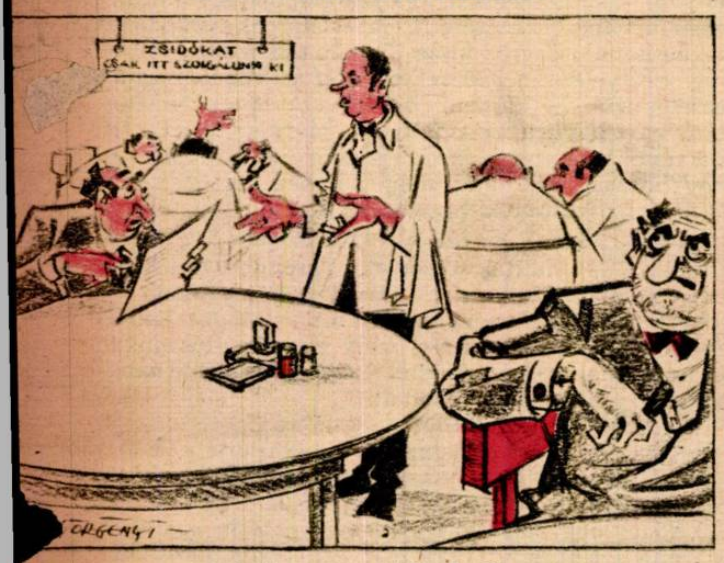

— Ajánljon valami jót, Jenő!
— Viccelni tetszik, Schwarc úr?...

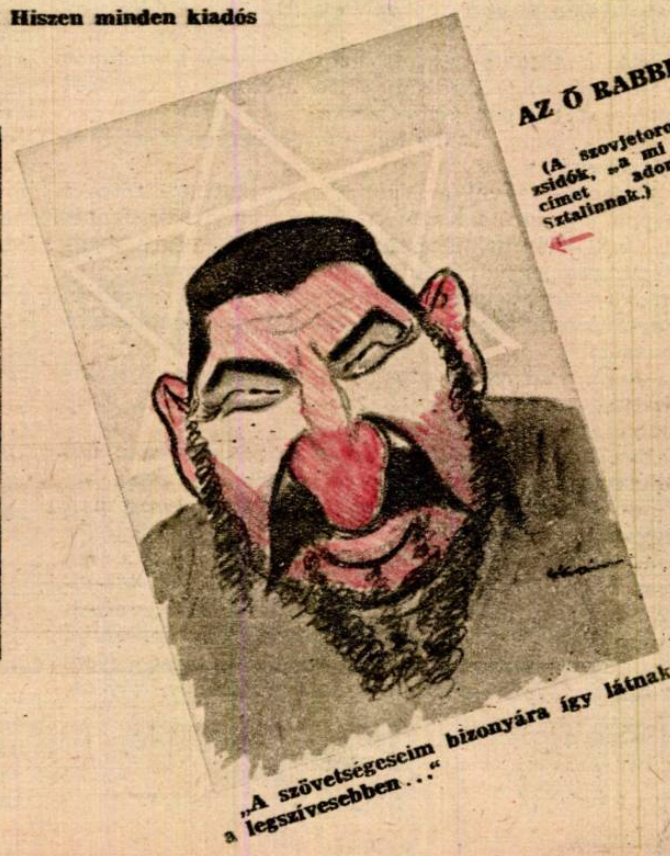

AZ Ő RABBIJUK!

(A szovjetoroszországi zsidók „a mi rabbink" címet adományozták Sztalinnak.)

„A szövetségesem bizonyára így látnak a legszívesebben..."

FELNYITJÁK A ZSIDÓK SZÉFJEIT

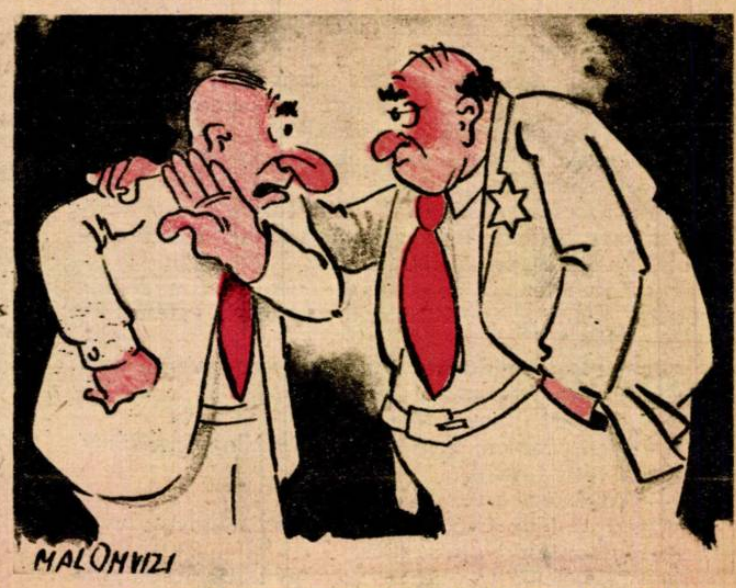

— Mit szól, kedves Tigerherz úr, én mind a kettőnk vagyonát a széfbe raktam!
— Nahát! Széfen nézünk mi ki...

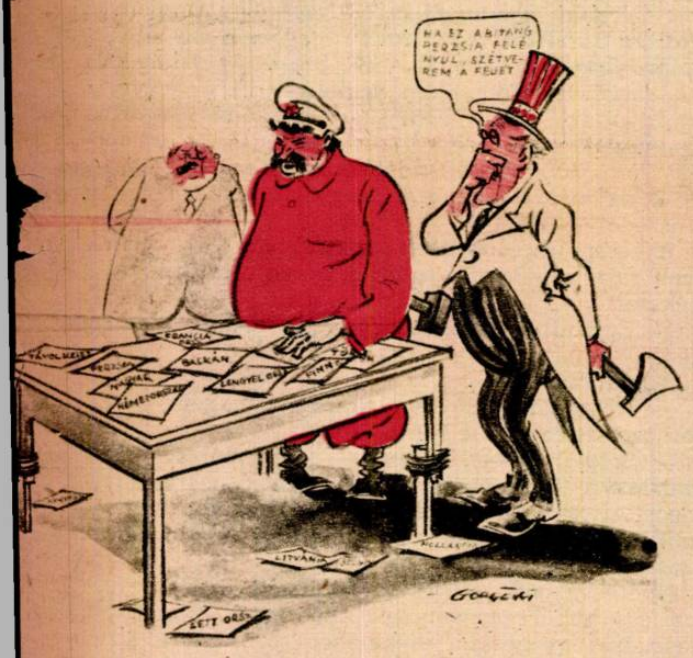

A NAGY OSZTOZKODÁS

KINCSES-KOHN VILLÁJA

— János bácsi, most kellene megvenni ezt a zsidó villát, — mert mit lehessen tudni, — a vételár duplájára megtalálhatja a pincében elásva.

ZSIDÓ GYEREK BÁNATA:

— Miért sírsz, mi a bajod?
— Tele van a kocsim alja arannyal és nagyon fáj...

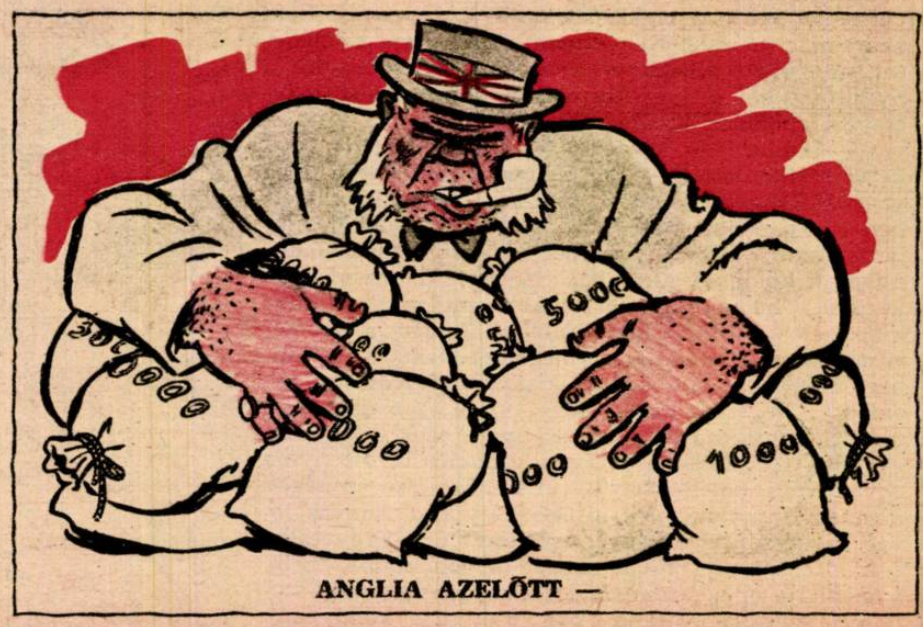

ANGLIA AZELŐTT —

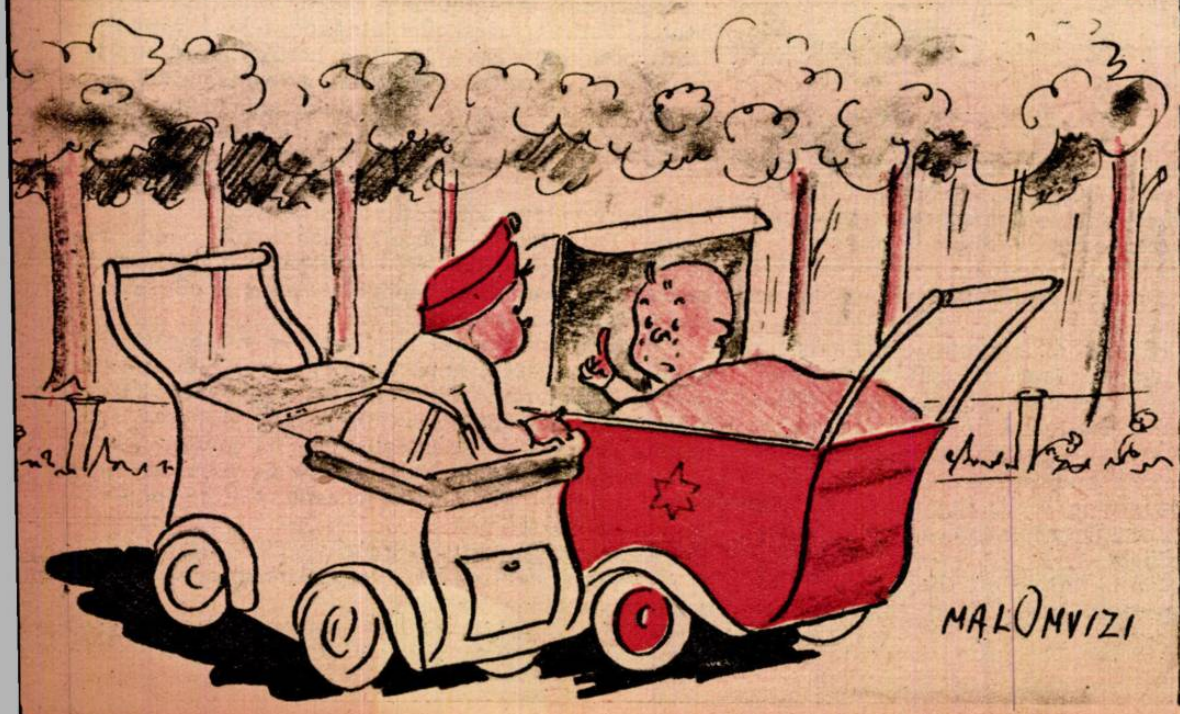

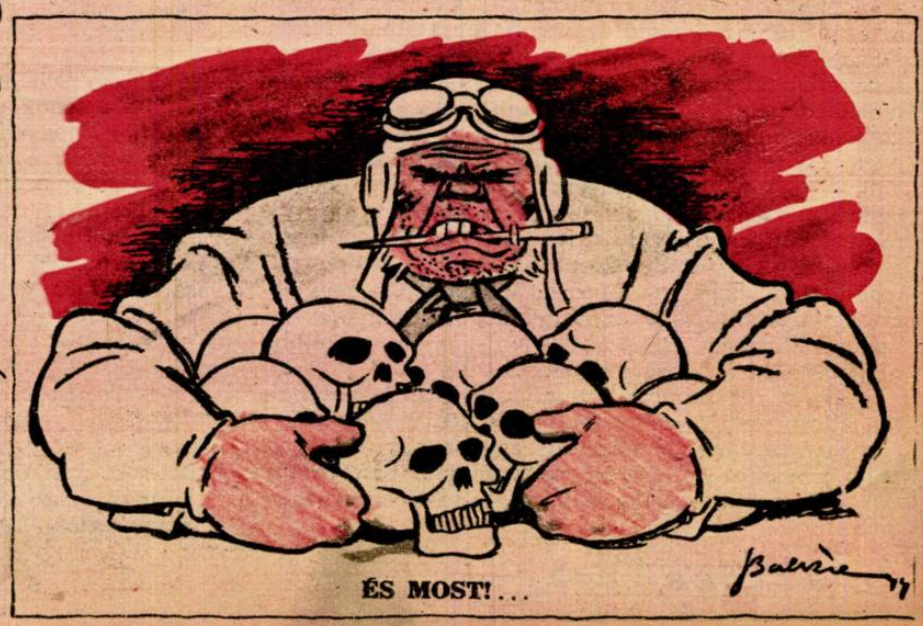

ÉS MOST!...

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(94.)

A legfinomabb porcellán se... hehehe... nagyon jó... Ez a tükördolog is kitűnő, igaz, színházban látta nemrég. A Törzs Jenőt állították a tükör elé, a Sasfiók, ez volt a darab címe. Ott gyertyát is tartottak a hercegnek, hogy jobban lásson... A reichstadti herceg is tüdőbajos volt. Ezt is kéne mondani neki... Tán a család utolsó bosszujaképpen magát küldték ide, hogy bacillusokkal megfertőzzön!

Kinyitotta a lift ajtaját:

— Tessék, jobbra.

A titkár kétrét görnyedt s kitárta a nagy, szárnyas, párnázott ajtót.

— Pár percig ne zavarjanak, — mondta, hangsúlyozva a rövid időt.

— Parancsára, méltóságos uram...

Kalapját a fogasra akasztotta, előrement az íróasztalig s kényelmesen elhelyezkedett.

— Tessék, — szólt aztán üzletien száraz hangon — mivel lehetek szolgálatára?

Mintha csak most jutott volna eszébe, hogy helyet is meg kell kínálnia vendégét, a karosszékre mutatott, szemközt az asztallal.

— Köszönöm, — intett Éva — nem akarom sokáig génybe venni az idejét. Kérni szeretnék valamit...

— Kérni?

Felhúzta szemöldökét s úgy ismételte meg a szót, mintha nem jól értette volna.

— Tőlem? Éppen tőlem?

— Igen. Tudom, hogy gyűlöl bennünket, különösen a bátyámat, de...

— Folytassa csak!

Hadd kínlódjék! Hadd mondjon el mindent, hadd könyörögjön, hadd alázkodjék!

— Talán joga van hozzá, hogy gyűlölje őt, de emberi érzésére appellálok! Hiszen maga is ember...

Minden kicsinált terve, az egész komédia, amit olyan szépen elgondolt, egyszerre széthullt benne, mintha a könnyű papirost átharapja a vörös láng, s pernyéjét repíti a legkisebb szellő is szanaszét. Nem akart már játszani. Kegyetlenül élesen látta a jelenetet, ahogy ott áll a szoba közepén, pár lépésnyire a nyitott ajtótól s Gyéressy ráront, hogy az első ökölcsapást zuhantsa arcába...

— Ember? — kérdezte fojtott hangon, de reszketve az indulattól. — Én? Ember? Én csak egy zsidó vagyok! Zsidó, akit ütnek, mint a pofozóbábut a ligetben a szabadnapos zsákhordók! Hol vagyok én ember? Mikor vagyok én ember? Mikor kérnek tőlem, mikor a koldusok kinyujtják felém alamizsnáért a kezüket, hogy aztán, ha tovább megyek, utánam kiabálják a büdös zsidót! Hálából! Amiért a nyomorúságtól és az éhhaláltól megmentettem őket! Ember? Hát tudja mit, kedves kisasszony? Nem vagyok ember! Nagyon örülök, hogy eljött és megmutatta magát. Határozottan csinos, így, ezekben a rongyokban... Előkelő. A kedves mama is bizonyára ugyanennyi méltósággal viseli a szegénységet, nemde? Hasonlóképpen kitűnő bátyja, a finnyás lovag, a becsületére kényes, született úr? Vagy talán ő küldte? Már el tudná viselni a gondolatot, hogy húgocskája egy gazdag zsidó bőkezűen kitartott szeretője, ha neki is jutna pár morzsa a könnyelmű ajándékokból? Esetleg a protekció is jól esnék ezen az áron? Jöjjön a zsidó és mondja barátainak, a többi alávaló, megvetendő zsidónak, hogy nézzétek, itt van a szeretőm bátyja, adjatok neki egy jó kis állást, ahol lehetőleg nem kell sokat dolgozni és csinos summát kereshet minden hónapban? He? Így gondolták ki? Nem, kedvesem, nem... Maga már csúnyácska ahhoz, hogy a szép szeméért ilyeneket tegyenek a pénzes urak! Túlságosan szegényszagú... Bátyja elfogult volt, amikor biztatta, kérem, nekem higyjen... És másutt ne is próbálkozzék, jóakarattal mondhatom, hogy így fejezzem ki magam, a régi barátság jogán: túlságosan nagy fába ne vágja a fejszéjét... Esetleg az utcán... No, nem az előkelőbb helyeken, de ott még lehetnek sikerei...

Éva a reá záporozó szennyes szavaktól elkábultan állott, nem is fogta fel: mi történik vele. Egyegy mondat élesen belehasított agyába, s akkor is inkább csodálkozott. Mintha valaki mással beszélnének s ő kényszerülne végighallgatni annak a megalázatását.

— Úgy bizony, kissszony... Azt hiszem, elég világosan fejeztem ki magam, s nincs köztünk félreértés, ugye? Menjen haza és mondja meg kedves bátyjának, hogy a szépen kitervelt vállalkozás megbukott. A zsidó nem hajlandó. A zsidót nem lehet palira venni. Jó napot!

Megnyomta a csengőt s a belépő titkárnak hanyagul mondta:

— Vigye ki a kisasszonyt.

Mintha azt mondta volna: vigye ki a kutyát.

Kitámolygott s félig eszméletlenül botorkált le a lépcsőn. A portás köszönt, az alázat beidegzettségével, hiszen a vezérigazgatóval együtt ment fel az emeletre.

Első gondolata az volt, hogy jó lenne a villamos elé feküdni, vagy elmenni a Dunapartra és a hídról az acélosan csillogó vízbe ugrani.

Kétszer annyi időbe telt, mint amennyi alatt jött, míg hazaért.

Didergő szívvel és zsibbadt öntudattal töltötte el a napot. Valami halvány remény volt csak benne, hogy tán Ádámnak éppen most sikerül végre megkaparintani egy darab kenyeret: a csodában hitt, mert más nem segíthetett már rajtuk, csak a csoda. De arca semmi jót nem árult el, mikor végre este ő is hazaért.

— Én már vacsoráztam, — mondta, mielőtt kínálhatták volna, — egy barátommal ettem a Kárpátiában.

Éva tudta: egy falatot se evett, s csak azért hazudik; mert azt akarja, hogy a szűkös falatokból nekik több jusson. Mikor anyjuk aludni ment már, félrevonta a lányt:

— Semmi se akar sikerülni... — suttogta. Ma három helyről küldtek el, langyos biztatással. Mondtam, hogy frontharcos vagyok, s csaknem kinevettek. A titkár vagy kicsoda, utánam jött és azt tanácsolta, ne is említsem máskor a háborús multamat. Nem szeretik az ilyen embereket, mert túlságosan követelőzők, nagy az önérzetük és mindjárt azt vetik bele a vitába a főnök előtt, hogy ők harcoltak... Lassan odajutunk, hogy szégyelni kell magát az embernek, amiért vérzett és szenvedett... Micsoda világ!

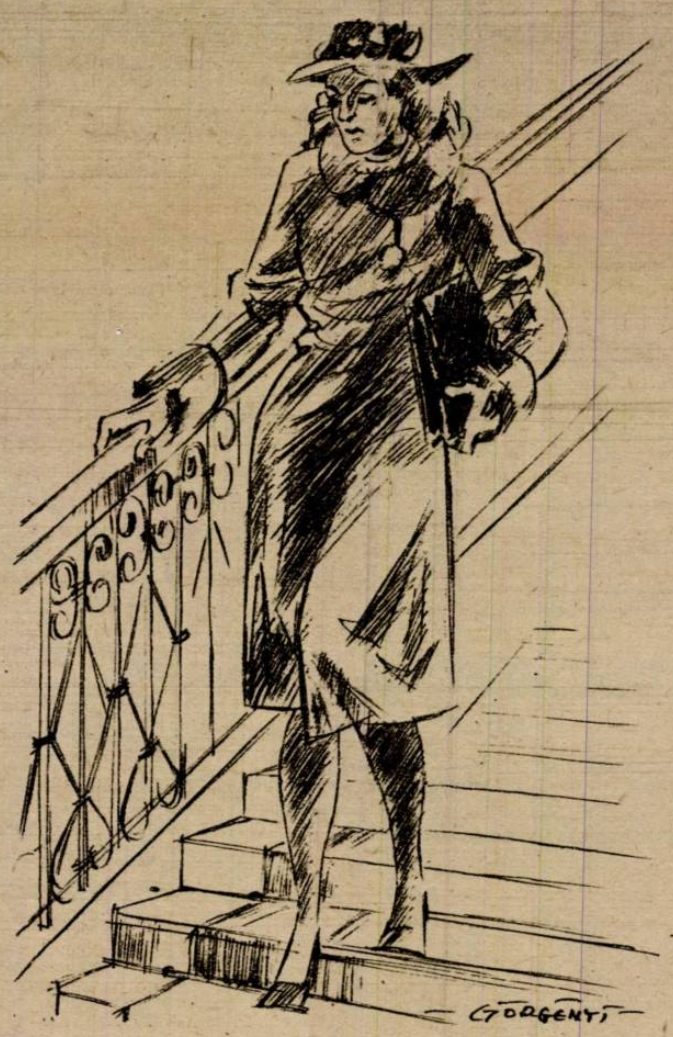

Éva hallgatott. Mit is mondhatott volna ennek a meghajszolt és naponta megalázott férfinek? Mivel vigasztalhatta volna?

Igen, hiszen így volt... A fiatal urak, akik jól vasalt ruhát viseltek, a háborúról csak annyit tudtak, hogy négy esztendeig tartott, de tisztában voltak az arbitrázs-üzlettel, értettek a tőzsdei játékhoz és voltak összeköttetéseik, — nekik könnyebben ment.

— Elsején el kell költöznünk... — mondta Éva.

— Igen... Lakás után is szaladgálnom kell. Azt hiszem, egyelőre állást nem is keresek, előbb titeket kell fedél alatt tudnom.

Egész éjszaka azon töprengett, hogy honnét teremtsen pénzt. Egyetlen értéke volt már csupán: apjától örökölt pecsétgyűrűje, ez a nehéz, finom ötvösmunka, a vésett családi címerrel. Nem akart tőle megválni eddig, de most tudta, hogy elkerülhetetlen lesz a vásár. Arra gondolt, hogy zálogba teszi s valamikor majd ki tudja tán váltani, de tudta, hogy az a pénz kevés lesz.

Reggel azért megpróbálta. Elsők között volt a zálogház ajtajában, mikor kinyitották a szegénységnek ezt a dohosszagú bankját. Ilyenkor mindig a szemérmesek jelentkeztek, azzal a titkos reménnyel, hogy nem találkoznak ismerősökkel. Fonnyadt, finomarcú asszonyok, hajdani eleganciájuk romjait mutató férfiak sorakoztak a becsüsablak előtt, fakó arccal, melyre hasztlan igyekeztek a közömbösség és fölény kifejezését erőszakolni. Merevtartású, egykori katonatisztek álltak a drótfonatú fal mellett, olyan egyenes derékal, minha szemlén várakoznának egy magasrangú vendég érkezésére. Cigarettatárcák, órák, melyeken néha a becsüs kissé illetődötten fedezte fel az öreg király, Ferenc József címerét és monogramját, pecsétgyűrűk és hajdani, boldog szerelmek emlékét idéző karikagyűrűk pendültek a márványon s a tulajdonosokban volt egy hideg gondolat: milyen jó, hogy házasságuk idején még a nehéz, tömör, széles jegygyűrűk voltak a divatosak...

— Százezer korona... Ötszázezer... Egymillió... — hulltak a szavak a csendbe, s a kívül ácsorgók nem tiltakoztak. Alávetették magukat fellebbezhetetlen véleményének, mint ártatlanul elítéltek a kegyetlen verdiktnek, mely ellen méltóságukon alulinak tartják szót emelni. Legfeljebb néha hangzott el egy bátortalan mondat:

— Legutóbb kétmilliót kaptam rá...

A becsüs ilyenkor felnézett és bólintott:

— Legyen... — s nagylelkűen diktálta a húsz- vagy harmincezer koronás differenciát.

Ádám negyedik volt a sorban. Előtte egy férfi cigarettaszelencét tett a becsüs elé, olyan mozdulattal, mintha ajándékozna neki valamit. Vésett címer volt a tárcán s fedelén bevekarcolt aláírások. Emlék... Talán egy huszárezred vagy egy dragonyos garnizon tisztikara ajándékozta meg vele ezt az ősz, szomorú bajúszú embert... Ki lehet? — találgatta. — A szegénység kegyetlen demokráciájában egymás mögött álltak, de itt nem illett beszélni, s mintha megegyeztek volna, egy titkos szerződés betűit tartanák be lelkiismeretes szigorral, jóformán nem is néztek egymásra, nehogy meg kelljen ismerni a szomszédot.

A becsüs rácsöppentette a királyvizet a gyűrűre, reszelt rajta egy kicsit, aztán a finom mérlegre tette az ékszert.

— Egymillió ötszázezer... — mondta közömbösen.

Ádám bólintott.

— Köszönöm... Nem akarom itthagyni, csak tudni szerettem volna, mennyit ér.

— Sokkal többet, kérem, — lépett túl az üzleti udvariasság határán a becsüs, akinek az ilyen felvilágosítás nem volt kötelessége, — Legalább négy és félmilliót megér, de mi nem adhatunk rá többet, ez a szabály.

Gyéressy bólintott és továbblépett, hogy helyet adjon egy kis öregasszonynak, aki remegő kézzel tett az asztalra egy hosszú nyakláncot. Ádámnak sírni vagy káromkodni lett volna kedve. Ez a töpörödött, gondoktól barázdált arcú néni éppen az ő anyjára hasonlított. Bizonyos koron túl minden öregasszony egyforma, ha szenvedéssel látogatta meg az élet. A vonások elvesztik egyéniségüket, a szemek tüzüket, a halál munkál ábrázatukon s demokratizálja.

Másfélmillió... Ha eladja, talán hármat kaphat érte...

Az utcán a cégtáblákat nézte. Mindenütt ott virított a felírás, óriási pléhtáblákon, fekete vagy égővörös betűkkel festve rajtuk a betűk: „Tört aranyat veszek.“ S ez is: „Zálogcédulát a legmagasabb napi áron!“ Mintha az egész város csak arra rendezkedett volna be, hogy a szegénység óriási vásárján tevékenykedjék, a nyomorúságon nyerészkedjék.

Sokáig sétált egy Rákóczi-úti ékszerész előtt, míg végre bátorságot merített és benyitott.

— Parancsol? — lépett elébe a tulajdonos, egy kövér, szuszogó zsidó, aki eddig hátul ült, a sarokba ragasztott üvegkalitka mögött, mint a pók a háló árnyékos sarkában.

Pontosan tudta: mi járatban van a látogató. Az ilyen nyúzott arcú, kopott ruhájú urak, mint ez is, nem szoktak aranyszelencét, órát vagy karkötőt vásárolni. Ezek eladnak, s azt hiszik, hogy a holmi, amit hoznak, kincset ér. Megsértődnek, ha keveset kínálnak nekik, gyanakodnak, hogy be akarják őket csapni. Ha nem volna olyan jó üzlet, már régen abbahagyta volna...

Ádám megmutatta a gyűrűt.

— Csak becsülve lesz, vagy el lesz adva? — kérdezte szigorúan.

— Még nem tudom...

— Akkor tessék máshová vinni, nem foglalkozom vele.

— Miért?

— Ne sértődjék meg uraságod, de nem tartozom felelni erre a kérdésre. Nem becsülöm meg. Jogom van megtagadni...

Hallgatólagos megállapodás volt, hogy lehetőleg kerülik az előzetes értékmegállapítást, mert előfordult, hogy két helyre is bevitte a gyanakvó szegény az utolsó értékét s bizony, tekintélyes különbségek mutatkoztak az összegekben. Máskép becsül az ember, ha venni akar, s megint máskép akkor, ha csak értékmegállapításról van szó.

— Eladom...

— Az már más...

Elővette a kis szerszámot és a nagyítóval sokáig vizsgálgatta a próbát, majd választóvizet csöppentett az aranyra.

— Már egyszer megbecsülték a zálogházban, — mondta féltékenyen Ádám. Ha minden üzletben levakarnak esetleg egy-egy mákszemnyit, végül semmi se marad meg belőle.

Az ékszerész fölényesen legyintett:

— Az nálunk nem számít. Mi jobban szeretünk magunk meggyőződni.

A mérleg billent, finom fémlapocskákat rakott rá gonddal az ékszerész s végül azt kérdezte:

— Mit kér érte?

Ádám nem tudta, mit válaszoljon. Fogalma se volt róla, mennyit is ér hát a gyűrű, melyet dédapjának Bécsben készített egy ötvösmester a XVIII. század végén.

Annyit már tudott, hogy sokkal többet kell kérni, mint amennyibe az ember végül mégis beletörődik, mert az ilyen üzletekben szívósan alkusznak.

— Ötmillió.

Az ékszerész kacagott.

— Ugyan, uram! Ne tréfáljon... Kérem, nekem sok a dolgom, nem engedem magam feltartani komolytalan ajánlatokkal.

— Hát mennyit ad érte?

— Semennyit... Ha ön azt mondja, hogy ötmillió, akkor én arra nem tudok mit mondani... Illuzórikus ár, kérem...

Végül három milliót olvasott le Ádám elé, aki zsebregyűrte a pénzt. Megpróbálta: hátha elteszi a gyűrűt s talán egyszer visszavásárolhatná tőle, de hallani se akart róla.

— Elvből nem teszek félre semmit és uraságodnak talán nem is adnám el... — zárta le a beszélgetést.

Hogy miért, nem mondta meg.

Ádám a pénzzel a zsebében nekivágott lakást keresni. Egész délelőtt járkált, de sehol nem talált megfelelőt. Ami lett volna, attól irtózott, amit elfogadhatónak talált, azt nem tudta megfizetni.

Végül az Akácfa-utcában lelt egy udvari szobát, amire azt mondhatta: átmenetileg talán jó lesz. Kifizette előre két hónapra s délután be is hurcolkodtak. Azt hazudták anyjuknak, hogy Ádám kapott állást, de a régi lakás túlságosan messze esett volna, azért kerestek a környéken fedelet.

Éva megborzongott, mikor a házba belépett. A kopár, keskeny udvart folyosó futotta körül mind a négy emeleten, a lépcsőház szűk volt és sötét, a kint álló szemétládáktól örökké dohos és undorító szagú.

A szobát egy kövéredő asszonytól bérelték, akit Ádám csak a legnagyobb megerőltetéssel volt képes nagyságos asszonyak szólítani. Az udvarra nyílt és megszürkült csipkefüggöny védte a kíváncsi tekintetek elől. Silány, lélektelen vásári bútorok voltak benne, éppen csak a legszükségesebb, s egy ágyon kívül két heverő is. A kályha füstölt, a villanyt már négy órakor meg kellett gyujtani, ha nem akartak vaksötétben ülni az őszutói, szeles, esős napok délutánjain. Az előszoba naftalinos volt, még a nyár óta, amikor, úgy látszik, a gondos háziasszony tett el becses értékeket a molymegóvóba. A fürdőszobát használhatták, ha befütöttek a kályhába, tüzelőjük azonban nem igen volt.

— Itt jó lesz, — vigasztalta őket anyjuk, — ha közel vagyunk a hivatalhoz, fiam.

Kegyes hazugságokat talált ki s Éva segített neki elhitetni valamennyit. Maradt még némi pénze, abból keserves beosztással éltek, a Dohány-utcába jártak le, egy kétes tisztaságú kifőzésbe ebédelni, mert tizenkétezer koronáért kaptak egy előkelően nagynak nevezett menüt, hússal és főzelékkel.

— Ma éjszaka nem jövök haza, — mondta Ádám, mikor szállingózni kezdett a hó, majd sűrűn hullott a fáradt, piszkos városra.

Éva megrettenve nézett rá.

— Ne félj... — mosolygott. — Nem kell semmi rosszra gondolnod, kaptam valami munkát.

Elhallgatta, hogy havat lapátolni megy, ha ugyan ott is felveszik és nem lesz majd akadály harctéri multja. Nem, itt nem kérdezték: mi volt azelőtt. Senkitől se kérdezték, pedig igen érdekes feleleteket kaphatott volna, aki kíváncsiskodik. A tömegben, mely hosszú kígyósorban állt a köztisztasági telep kapuja előtt, nem Ádám volt az egyedüli, akinek az útja bizarr tragikummal kanyarodott idáig.

Felvették.

Nem volt könnyű az első éjszaka... Elszokott már a testi munkától, gyönge is volt az éhezéstől, de összeszorított foggal dolgozott. Elsőízben talicskázta a havat, mert nem volt még protekciója, de nem bánta, mert a pénzre gondolt, amit majd kezébe olvasnak hajnalban...

Azóta megszokta... Gyakran távozott azzal, hogy éjszakai munkája akadt, s Éva már kezdte sejteni, hogy mit művel. Kérdezni nem merte, de látta, milyen átfagyva érkezik haza s hogy dől a heverőből átalakított ágyra.

Ez az éjszaka különösen keserves volt. A szél mintha megőrült volna, vadul kavarni kezdte a havat és csontig fujt, akár Szibériában. Átjárta ruháit és sokszor úgy érezte, meztelen testtel áll a dühöngő viharban. A kövér morgott:

— Milyen jó lenne most az a pénz... Egy pohár pálinkát, vagy egy forró teát vehetnénk magunknak...

Úgy tett, mintha nem hallaná a szemrehányást.

Lassan pirkadt, de a munkát hiába végezték, mert a hó vastagon megint hullani kezdett, alig lehetett látni tőle.

— Nagyon helyes, — bólogatott a kövér, — lássa, kérem, ha már a földön senki se törődik a szegény emberrel, az égben gondot viselnek rá, minden ellenkező híreszteléssel szemben.

Egyedül indult hazafelé, zsebében a nyomorúságos bérrel s gyomrában a meleg rántottlevessel, amit állva kanalazott ki egy csajkából. A körút lassan ébredezett, a házmesterek és vicék nyitogatták a kapukat, s mint éjszakázó szájból a rossz lehellet, kiömlött a havas, tisztaillatú utcára a bérházak áporodott udvarának szaga. Óriási szemetes kosarak guggoltak a fal mellett s krákogó, didergő, rosszkedvű emberek kotorták káromkodva a vastag havat a járdáról. Tompa érzéketlenséggel nézte a képet, nem is tudott már gondolkozni.

— Halló... — tapogatott utána egy hang. — Egy pillanatra...

Megfordult. Egyik sorstársa sietett utána. Fiatalember, fantasztikus öltözetben, rongyokban, papírral becsavart lábbal, de egy elég jó kabátban és valamelyik bajtársi egyesület sapkájában. Nem ismerte ezeket a sapkákat, annyi volt belőlük.

— Ne haragudjék, — mondta, mikor utolérte — már egy negyedórája loholok maga után, nem vettem észre mindjárt, merre felé indult.

— Tessék.

— Nem volna kedve valamiben benne lenni, amivel párezer koronát mindennap kereshet? Látom, szintén... — nem fejezte be, de mindketten tudták: mit akar mondani.

— Hogyne. Nincs állásom, s anyámat, meg húgomat kéne eltartanom.

— Címeket kell gyüjteni, nem nehéz munka. Az egyik lakásügynökségnek. Az ember egész nap a várost járja, talán jobban lel valamit. Belebotlik egy állásba.

Keserűen mosolygott.

— Jó.

— Nincs hivatalos idő, akkor csinálja, amikor akarja. Délután hatkor bemegyünk az irodába és leadjuk a címeket... Igaz, meg kell kérdezni a házmestereket, hogy mennyi a bér s ki kell vallatni őket arról is, milyen a lakás. De óvatosan, mert ha megtudják: mit akar az ember, gorombák lesznek. Azt kell mondani, hogy magának keresi... — Halkan tette hozzá: — Nem szabad nagyon rongyosnak lenni, mert akkor nem hiszik el, az egyetlen befektetés a vállalkozásba egy jobb ruha. Azért nem veti rá magát minden munkanélküli.

Hosszasan magyarázta: milyen módszer a legjobb s legkevésbbé fáradságos, hogyan kell beosztani az utcákat, vagy kerületeket.

— Zsidó? kérdezte Ádám.

— Kicsoda?

— Az ügynök.

— Nem... Nem hiszem.

— Mert akkor nem vállalkozom. Zsidónak nem dolgozom...

Társa végignézte. Kopott ruháját, arcát, melyre ráfeszült a kifényesedett bőr a nélkülözéstől.

Kemény ember, — gondolta — ha az éhség küszöbén is ilyen makacs.

— Hát akkor mondjuk délben találkozunk a körút sarkán a Nemzeti Színház előtt. Feljön az irodába bemutatkozni. Nem sok formasággal jár, de mégis kell, hogy ne hiába dolgozzék.

Elváltak, s Ádám lassan ballagott az Akácfa-utca felé. A ház, amelyben lakott, szomszédos volt egy éjszakai vendéglővel, ahová a lumpok a lokálokból sörözni jártak be s ilyen tájban mindig ittas, széleskedvű emberek tántorogtak elő a füstszagot okádó ajtón. Meg kellett állnia, mert éppen egy hangos társaság ömlött ki az utcára: lokálnők és becsípett férfiak.

— Milyen jó ezeknek, — ez volt futó gondolata, — nem törődnek vele, hogy mi lesz ebédre.

A vice a lépcsőt mosta, s ellenségesen nézett rá, hogy a tiszta házba beviszi bakancsán a havat. Nem köszönt, — az albérlőknek nem járt ki részéről ez a megtiszteltetés. Ádám mondott jóreggelt, de azt is alig fogadta. A szegény emberek gőgjénél nincs szomorúbb, mert sohase felfelé nyilvánul meg s ha egy vice valakivel szemben érezteti felsőbbrendűségét, az már nagyon az élet alján tántoroghat.

Évát ébren találta. Arca piros volt, kőhögött. Anyjuk a fal felé fordulva feküdt, talán aludt, talán ébren volt, csak nem akarta mutatni.

— Fáradt vagy? — kérdezte suttogva.

— Nem...

— Feküdj le, az ágyadat elkészítettem. Reggeli...

— Nem kell. Már ittam egy teát, kinyitott egy kávémérés.

Odaadta a pénzt, s Éva szomorúan nézte a gyűrött, szakadozott ezerkoronásokat. Mennyi szegény ember verejtéke tapad ezekhez a papírdarabokhoz! Mennyi könny, becstelenség, szenvedés... Mit tudnának beszélni, ha olvasni lehetne az ujjnyomokból, foltokból, melyek elborítják minden milliméterüket!

— Délben költs fel, — suttogta, — dolgom lesz Talán sikerül valami állandó keresethez jutnom...

— Ó, adná Isten... Tudod, mama már gyanakszik... Faggatott engem, hogy hová jársz éjszaka, miért öltözködsz fel olyan melegen és miféle munka az, amit ilyenkor kell végezni...

— Mit mondtál neki?

— Hogy egy nyomdában vagy, ami ujságot csinál éjjel, s ott kell lenned a munkások miatt. S messze van, azért védekezel a hideg ellen...

Ledőlt, s álomtalanul aludt, maga se tudta meddig. Éva gyöngéd szólongatására ébredt és hallotta anyja suttogását:

— Ne légy szívtelen. Nem látod, mennyire fáradt? Hagyd aludni még...

Nem mozdult, előbb összeszedte magát s minden erejével igyekezett jókedvű lenni. Sikerült is mosolyognia.

— Kezét csókolom, anya... Lusta gyerek vagyok, de fel kell kelnem. Sok dolgom van és fontos, hogy idejében ott legyek.

A szegény kis öreg fejét ingatta:

— Micsoda világ... Éjszaka kell dolgozni az embereknek... Borzasztó! Hát nem lehet azt a munkát nappal megcsinálni?

— Nem baj, anya... majd lesz még úgyis, hogy nappal dolgozom. De az első beosztás ilyen. Így próbálják ki az embereket.

— Hát elég rosszul teszik, fiam...

Felöltözött s könnyedén szólt:

— Ebédre ne várjatok, menjetek csak le az étkezdébe, én valahol kint eszem.

Éva aggódó pillantását elfogta még, aztán fejébe csapta kalapját.

A Nemzetinél már várta a diáksapkás éjszakai sorstársa.

— Mehetünk... — mondta keményen megszorítva kezét.

Most nézték csak meg jobban egymást. A diák csontos, szögletes, erős fickónak látszott, kissé ferde szemei vidáman ragyogtak: a fiatalság elpusztíthatatlan optimizmusával. Minden mellettük elhaladó nőt megnézett, nem tolakodó, de hetyke pillantással.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC lőszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 5 P. Egyes szám ára 40 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

Név: _____

_____

_____ tábori posta

MAGYARFALU HATÁRÁBAN

(Dulovits Jenő felvétele)